

la humanitat

Portantveu d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

Fundador : Lluís COMPANYS

Nº 2. — 2ª EPOCA.

PREU 2 Frs.

15 OCTUBRE 1944.

« ASSASSINEU UN HOME HONRAT »



MEMÒRIA DE LLUIS COMPANYS

Avui fa quatre anys que, al Castell de Montjuïc, unes dales franquistes acabaven alevosament la vida agitada i heroica del gran català que es digué Lluís Companys. Tots recordem amb emoció les etapes de la tragèdia: la seva detenció a França per la Gestapo, d'acord amb la policia de Vichy, trencant així la cavalleresca i tradicional hospitalitat d'aquest país pels refugiats polítics; el lliurament del President als sicaris de Franco; el seu empresonament en immunda cel·la on rebé el tracte que es dona a una mala bèstia; la fermesa impressionant de què donà proves en el Consell de Guerra que el jutjà, davant del qual mostrà més serenitat que els seus propis jutges; l'expressió renovada, en aquell instant suprem, de la fé en l'ideal que estimà tota la vida; i ja, davant el piquet d'execució, les seves històriques paraules: « assassineu un home honrat ». Be podia dir-ho aquell que políticament havent-ho estat tot — cap d'un partit majoritari, cap de minoria i de majoria als Parlaments de la República i de Catalunya, President del Parlament de Catalunya i de la Generalitat — moria pobre. De Companys, com de tots els que han baixat a l'arena de les lluites polítiques, en podem pensar el que voldrem, però quan tot haurà estat dit d'ell, sempre en restarà això: que ens podia mostrar les seves mans netes, Cap rastre de profit personal en la seva vida. I això,

si calgués, el redimiria d'errors que hagués pogut cometre. Finalment, un segon abans que els fusells de Franco acabessin amb la seva vida, aquell VISCA CATALUNYA ! que, com un testament espiritual, ha arribat al cor de tots els Catalans escampats pel món.

Tota la bogeria dels homes i totes les fúries de la maldat del nostre temps passaran, però aquell teu SUPREM VISCA CATALUNYA ! Companys, no passarà. Passarà Franco, passarà l'esclavitud de la nostra terra; passarà el morbós culte a la força i a la violència que ha contaminat tantes ànimes, però l'eco d'aquell VISCA CATALUNYA ! teu no passarà mai més. Catalunya tornarà a la vida i a la llibertat, com tu ho volies per ella i per a tots els pobles del món, i demà, quan nosaltres i els nostres fills siguem ciutadans d'un poble que, havent trencat les cadenes que el lligaven, recobra la vida plena, tots sabran que en bona part t'ho devem a tu, a l'exemple de la teva vida, i a aquell VISCA CATALUNYA !

En aquest aniversari, tots els catalans hauriem de fer examen de consciència per a preguntar-nos si, pel nostre comportament en l'exili, som dignes de dir-nos els executors del testament de Companys. Més que ningú, nosaltres, els del seu partit, que ell contribuï a crear fent que ni pels nostres actes ni per les nostres paraules poguem debilitar-lo; al contrari, l'hem de fer més fort, més lligat, més potent, per a que en un demà pròxim pugui ésser amb plena eficiència, com ho espera Catalunya, el gran partit que constitueixi el nucli aglutinador de tots els homes que volen anar endavant cap a una major llibertat i una més justa concepció de la vida, no amb estrebades i trontolls estèrils sino amb la naturalitat amb que l'estiu ens dona les collites ubèrrimes després del fecond silenci de l'hivern i el joies esclat de la primavera.

Catalans, fem una foguera de les nostres passions, com per Sant Joan cremem les coses dolentes. Que calli tota enveja, aqueixa tara tan nostra. Fre per a tota paraula verinosa. I a estimar-nos tots, que Catalunya ho necessita. I així pots ser dignes de dir-nos hereus de Companys. Aleshores el seu sacrifici no haurà estat estèril i les multituds catalanes podran ben dir-se executores del seu pensament, d'aquell VISCA CATALUNYA ! que ho resum tot, i que, com en el vers de Maragall, « refila en l'eternitat ».

TRAJECTORIA

DISCURS PRESIDENCIAL.

Lluís Companys fou elegit President de la Generalitat el 31 Desembre del 1933. En el Diari de Sessions del Parlament Català llegim el discurs d'acceptació d'aquella primera magistratura:

« Senyors Diputats: No hi ha ningú digne de substituir l'alta i històrica figura del President traspasat. Es per aquesta raó, per aquesta raó única d'inferioritat i de petitesa que sento, ara, un gran aclaparament. Ara bé; davant els vostres vots, jo estic disposat a afrontar totes les responsabilitats futures i, per a fer-ho, demano el respecte de tot hom i la col·laboració dels elements republicans i catalanistes.

» Jo no soc jo. No soc potser tampoc l'home combatiut i apassionat. Jo procuraré treure de dintre meu el millor que hi hagi, per tal d'ésser digne de la vostra confiança.

» Senyors Diputats: Gràcies per l'honor que m'heu fet. Jo no podria pronunciar unes paraules extenses. Sigui el que sigui el que ens porti l'esdevenidor, l'únic que tinc, que és la meua vida, jo estic disposat a sacrificar-la per Catalunya, per la República i per la Llibertat ».

DEFENSA DE L'ESTATUT.

La sentència del Tribunal de Garanties anul·lant la Llei de Contractes de Correus determinà una reacció enèrgica del Govern de la Generalitat. Lluís Companys defensava, el dia 12 de juny del 1934, amb aquestes paraules, el projecte de Llei ratificant, punt per punt, la mateixa Llei:

« Si ens deixem arrabassar el que és nostre — no el que ens pertany — sols el que ha quedat pactat en l'Estatut i en la Constitució aleshores: Qui té el dret de dir que aquí hi ha un sentiment catalanista? El sentiment nacionalista, arreu del món, dona herois i màrtirs. On és l'amor i la fortitud de la nostra terra? Quin tremp, quin alè podríem donar al moviment espiritualista de la nostra raça? ».

RESPONSABILITAT.

Esdevenen els fets del 6 d'octubre de resultes dels quals és empresonat el Govern de la Generalitat. En la qualificació provisional el Fiscal de la República dona a conèixer la declaració de Lluís Companys segons la qual es fa únic responsable de la rebel·lió.

(segueix pag. 2).

40 P 5 7 25

D'ACÍ

PER A QUI EREN ?

L'altre dia uns gendarmes que s'estàven passejant per la frontera tingèren la mala pensada de demanar els papers a un individu que els semblà sospitós.

La sorpresa fou gran quan descobriren que el tal individu era un « ciudadano espanol » ex-membre de la magnífica « División Azul » i dels que allà baix anomenen « camisas viejas », que entrava clandestinament a França amb la riallera suma de 60.000 pessetes a la butxaca.

El mes bô del cas es que aquest « gloriós falangista » confessà, segons sembla, que no era la primera vegada que passava la frontera amb quantitats semblants.

No creieu que seria interessant de saber on i a qui anaven destinats aquests diners ?

AVUI A PERPINYA

Organitzat pel Consell Departamental d'Esquerra Republicana de Catalunya dels Pirineus Orientals, avui a les 10 del matí, tindrà lloc al cementiri de Perpinyà, l'acte de descobrir una làpida commemorativa i que porta l'inscripció següent: « A tots els caiguts per la Llibertat. Quart aniversari de l'afusellament del President Lluís Companys a Barcelona ».

Les Autoritats Departamentals i Locals han promès la seva assistència així com els representants dels moviments de resistència i les organitzacions polítiques i sindicals.

TRAJECTORIA

(Ve de la 1a pag.)

CALVARI.

Lluís Companys viu a La Baule, a la Bretanya. Es l'any 1940. S'ha produït l'esfondrada de França. Es signa l'armistici. La Baule resta en zona ocupada. Uns individus reclamen al President una creixuda quantitat per a salvar-lo d'una suposada detenció. Lluís Companys refusa. Gairebé immediatament la Gestapo el deté, el trasllada a la Santé de París. Serrano Suner s'atura a la capital francesa de pas cap a Berlín. La sort de l'il·lustre presoner està decidida. La policia de l'Ambaixada Espanyola, sota les ordres d'un individu anomenat Calvino trasllada el President a Madrid i després a Barcelona.

EL SACRIFICI.

El President de la Generalitat de Catalunya, institució que forma part integrant de la Constitució de la República Espanyola és afusellat. El món se n'assabenta per mitjà d'una informació alemanya que la premsa francesa publicà el dia 18 d'octubre del 1940. Diu així, textualment :

« Berlín, 17 octubre. On mande de Barcelone au D. N. B.: M. Companys, chef des séparatistes catalans, ancien Président de la République séparatiste catalane, a été fusillé hier dans la prison de Montjuich, après avoir été condamné à mort par une cour martiale ».

INVITACIO AL VALS

Els internats al Camp del Vernet sabien a que atendre's quan el paperet que anunciava el « menu » del dia afluijava. Així que els 600 o 800 grams (entre aigua, « navets » i una mica de color de patates) de les dues menjades baixaven verticalment a 300 grams, un calfred envaïa totes les barraques. Els internats esdevenien pensívols i arreu planava l'angoixa. Hom sabia a que atendre's: La Comissió Alemanya recrutadora de « voluntaris » visitaria el camp. I s'hi posaven amb temps per preparar el terreny. Quinze o vint dies a dues « gamelles » d'aigua, tanmateix convenien molt més que no pas els discursos. La tisis per tota perspectiva, produïa una bona lleva. O marxar a Dunquerque o morir de fam.

El totalitarisme havia trobat un procediment ben persuassiu per a obligar els empresonats a treballar per a la seva nova Europa.

D'ALLÀ

La Caritat ben administrada

Catalunya per als falangistes és un magnífic camp d'explotació. Abans calia anar a Cuba per a enriquir-se. Franco, ha escuregat notablement el camí. No n'hi ha prou amb la plaga dels funcionaris, dels inspectors dels « jerarcas », dels policies, vinguts de fóra. Calia que « la revolució nacional-sindicalista » es fes sentir en tots els ordres de la vida de Catalunya, sobretot en l'econòmic. Les societats anònimes han sorgit com els bolets a la tardor. Un d'aquests agrupaments és, en l'indústria tèxtil, el que compta com a principals impulsors amb dona Carmen Polo de Franco, el Ministre d'Indústria i Comerç, Carceller, l'Alcalde de Barcelona, Miquel Mateu, el General Moscardo, i altres herois del « movimiento » i que monopolitza, pel fet de la contingentació de les matèries primeres, una gran part de telers catalans. Aquests màrtirs de la « vesania roja » saldaren el darrer exercici amb un guany de quatre cents cinquanta milions. I després es dirà que el romanticisme està en crisi !

la humanitat

Preu de subscripció : 6 números, 15 francs.

Totes les subscripcions i donatius deuen adreçar-se al Sr. Martí Barrera, 9, rue Thérèse, à Montpellier (Hérault).

Per a la correspondència adreueu-vos al nostre Secretari de Redacció, Sr. Josep Sans, 10 rue de Verdun, Montpellier.

ULTIMA HORA

Ràdio Amèrica en la seva emissió en llengua espanyola del dia 11 d'octubre, comunica:

« Al prendre possessió del seu càrrec, el President de la República de Cuba ha fet avinent que havia proposat el trencament de les relacions diplomàtiques del seu país amb el Govern del General Franco. Tots els partits cubans, inclús els de l'oposició, s'han solidaritzat amb la proposició del President de la República.

» En les sessions, que tingueren lloc per tal d'eleger el President foren rebuts amb el títol de « Diplomàtics d'Espanya » els membres de la « Junta Espanyola de Lliberació » senyors Diego Martínez Barrios; Alvar d'Albornoz, Antoni Ma. Sbert i Indaleci Prieto ».

AVUI A MONTPPELLER

Avui a les onze del matí i amb motiu d'escaure's el quart aniversari de l'afusellament del President Companys a Barcelona, el nostre Partit, acompanyat de tots els Catalans i Espanyols de la Ciutat i del Departament, anirà a dipositar una gran corona de flors naturals al monument als morts, a la memòria de tots els caiguts per la Llibertat.

A aquest acte, que revestirà una gran importància, han estat invitades totes les Autoritats Regionals, Departamentals i Locals, i totes les organitzacions polítiques i sindicals de Montpeller.

Ni un sol membre d'Esquerra Republicana de Catalunya, ni un sol català no pot mancar a l'acte memorable d'aquest matí a la memòria des nostre President, assassinat per Franco, i a la de tots els que han donat la seva vida pel triomf del Dret i de la Justícia.

AJUDEU-NOS

« La Humanitat » necessita l'ajud de tots els militants. Envieu-nos donatius així podrem millorar i assegurar la confecció del portantveu.

Eus aci una primera llista dels amics que ens han tramès donatius per tal d'ajudar-nos en el manteniment del nostre periòdic:

Un grup de republicans catalanistes, 1.000 Fcs.; Salvador Caracena, 250 Fcs.; R. N. B. 100 Fcs.; J. Alvarez de Lara, 85 Fcs.; Miquel Hedo, 10 Fcs.; Joan Martínez, 10 Fcs.; Lluís Espanyol, 10 Fcs.; Un de Lleida, 50 Fcs.; Juli Barberà, 50 Fcs.

Les Assemblees Departamentals A Montpellier

Avui, dia 15 d'octubre a les 2 de la tarda tindrà lloc a la Sala d'Actes del Cafè de l'Esplanada l'Assemblea Departamental dels militants d'E.R. de C. de l'Herault, a l'efecte de nomenar el Consell Departamental i presentar i aprovar, si hi ha lloc, les proporcions que els militants estimin oportunes.

A Tolosa

El proper diumenge dia 22 es celebrarà a Toulouse, al local i amb l'ordre del dia que oportunament s'anunciarà, l'Assemblea Departamental d'E. R. de C. de l'Alta Garona.

A Montauban

El dia 29 del corrent mes d'octubre tindrà lloc a Montauban l'Assemblea Departamental dels militants del Tarn i Garona. La premsa local anunciarà el lloc i l'ordre del dia de l'Assemblea.

LA VIDA DEL PARTIT

A Perpinya

Els dies 25 i 30 del passat setembre i amb una assistència de més de 500 persones tingueren lloc, a Perpinya, les Assemblees dels militants dels Pirineus Orientals.

L'entusiasme que desvetllà la represa de l'activitat pública del Partit a França es condensà sobretot en les proporcions presentades, i aprovades per l'Assemblea, i en les quals, després de remarcar la necessitat de que siguin adoptades unes normes d'organització provisional, es demana s'estableixin els més estrets contactes amb els altres partits catalans que acceptin el dret a la sobirania absoluta de Catalunya; es propugnà per una relació eficaç amb el Bloc Nacionalista Base i amb tots els partits democràtics espanyols, demanant s'estableixi, a l'enxems, els contactes necessaris amb les organitzacions sindicals catalanes.

Així, mateix s'acordà recolzar, en tot i

per tot, l'autoritat del President de la Generalitat senyor Josep Irla, especialment en els treballs que porta a terme en bé de Catalunya.

Per unanimitat fou elegit el següent Consell Departamental:

President: Francesc de P. Jené; Vice-President, Santiago Vila; Tresorer: Josep Fernández; Comptador: Plini Puig; Secretari d'organització: J. Garcia-Castellet; de Propaganda: Julià Gual; Relacions: Carles Roselló, Salvador Puigvert; Juridico-Social: Josep Queralt, Andreu Uldemolins.

A Carcassona

Amb assistència de més de cent cinquanta persones, es celebrà el dia 1r d'octubre l'Assemblea dels militants de l'Aude.

Després d'amplis debats i en els quals hi intervingueren un gran nombre de delegats plantejant problemes d'actualitat i en vistes al futur del nostre poble, el Srs. Martí Barrera i Leopold Moran en nom del Consell Directiu d'E. R. de C. a França exposaren la tasca d'aquest i les perspectives que la situació general presenta. S'aprovà recolzar a aquesta tasca dirigent.

Finalment, l'Assemblea manifestà la voluntat de mantenir la integritat del Partit, ratificà la seva confiança en els postulats del mateix i elegí unànimament els següents companys per a formar part del Consell Departamental:

Macià Martínez; Francesc Falivena; Angel Nogues; Joan Solé; Francesc Abello; Adolf Pujades; Joan Aleu; Josep Vasquez; Joan Prat i Domènec Armengol.

LA DARRERA NIT.

Els que estigueren part de la darrera nit de la seva vida amb Lluís Companys, remaquen, admirats, el tremp del President. En les hores adverses Companys, sabia ésser gran; en aquesta, suprema, ho fou més que mai. Lluís Companys deixà escrites diverses lletres a familiars i amics i el seu testament polític. Cap d'aquests documents no ha anat a mans dels seus destinataris. Hi arribaran mai?

Fou ell qui encoratjà els qui el voltaven, que els diguè que no podia tenir una mort més gloriosa, que l'història jutjaria aquest nou crim, que Catalunya era indestructible.

I instants després:

« La meua major tristesa és no haver pogut fer més bé per alleugerir les penes del poble. »

L'EXECUCIÓ.

El President es dirigí fermament vers el piquet d'execució. Serenament, amb una senzillesa impressionant, es col·locà davant dels guàrdies civils encarregats d'acomplir la sentència i després d'haver-se descalçat per morir trepitjant terra catalana i d'haver refusat que li tapessin els ulls, els digué:

« Assesineu un home honrat ! Visca Catalunya ! ».

Totseguit, una descàrrega posà fi a la vida del President Companys. Els trets varen anar-li al cos; el de gràcia li tiraren al cor.

Eren dos quarts de set del mati del dia 15 d'octubre del 1940.

El Martirologi de Lluís Companys

Del 13 d'agost, data de la seva detenció, al 15 d'octubre que fou la de l'afusellament, els episodis del calvari del President Companys es succeïen amb dramàtica rapidesa. L'ur simple enumeració estalvia tota mena de comentaris.

LA BAULE, PARIS, ESPANYA.

Detenció per la Gestapo i la Policia Espanyola, acompanyada d'un registre minuciós i de tota mena d'insults. S'emportaren tots els diners que el President tenia en el seu poder. En una camioneta fou traslladat a la « komandantur » de La Baule i el 17 d'agost traslladat a Paris.

Arribat a Paris, el portaren a la « Santé ».

Aquells dies arribà a Paris, de pas cap a Alemanya, Serrano Suner. La sort de Lluís Companys, fou decidida. El 27 d'agost el President era traslladat, en cotxe, a Espanya. En territori francès pogué escriure una lletra i trametre una foto feta per un aficionat. Se'l veu molt demacrat.

MADRID.

Traslladat als calabossos del Ministeri de la Governació, del 29 d'agost al 3 d'octubre, data del seu trasllat a Barcelona, hi fou objecte de maltractes indignes. La camisa i la roba interior que Lluís Companys portava a la seva arribada a Barcelona eren plenes de taques de sang. L'alimentació consistia en pa dur, aigua i alguna vegada, molt poques, « ranxo » sobrer de les casernes.

El 2 d'octubre la Guàrdia Civil el traslladà a Barcelona. Anava lligat de tal manera que se l'hi enrampaven els braços i les cames al cap de quinze minuts. L'endemà, a les 9 del mati, arribava a

MONTJUIC.

S'habilità la senzillà residència — dues peces i una petita entrada — del capellà. Immediatament es cridà el personal subaltern de la Generalitat a declarar. Preguntes estúpides, odioses, cap de les quals no feia re-

ferència a l'actuació política del President. Tots els declarants, com tot el personal del Castell, foren seriosament amenaçats. No calia que se sapigués que Lluís Companys era a Barcelona.

La nova, però, s'escampà amb rapidesa. Adhuc el 9 d'octubre corregué la veu que el President havia estat afusellat. Llavors hom es presentà al Consulat Alemany demanant el cadàver. Respongueren amb evasives: potsers a Capitanía... El General Orgaz, empimpat, exclamà enmig d'un grup de militars.

« Mandarme a mi el mochuelo ! Seran tranquilos !... »

La serenitat del President en aquests dies de prova fou admirable. Enmig del nerviosisme i el desconcert dels que havien d'assasinar-lo i en cercaven, adalerats, la justificació, Lluís Companys conservà una sang freda i una enteresa magnífiques. Sabia quina era la sort que l'esperava, però per tot comentari només se li sentiren dir aquestes paraules:

« Estic content de trobar-me a Catalunya i de poder morir per ella a 58 anys ».

EL JUDICI.

A l'últim els acusadors trobaren el desllorigador. Lluís Companys fou processat per « ...haberse opuesto tenazmente al triunfo del movimiento Regenerador de la Patria... »

I el 14 d'octubre es vegé la causa. Garanties ? Cap ni una. Defensor designat d'ofici, porta tancada, arbitrariedad. Els militars no podien amagar el seu nerviosisme. La valentia i el coratge d'aquest home que, lluny d'acovardir-se, encara tenia forces per a acusar-los els exasperava. A la sortida, el President del Tribunal, digué:

« La serenidad de este hombre es para desconcertar. »

El fall no féu esperar-se: LLUIS COMPANYS ERA CONDEMNAT A MORT !

"A TOTS els CATALANS que MANTENEN la DIGNITAT d'HOMES i de PATRIOTES..."



Els homes passen, l'institució resta. Mai, com llegint el missatge del President Irla, podria fer-se més raonadament l'afirmació.

Fa quatre anys que, afusellant el President Companys, Franco coronava la seva obra odiosa de persecució contra Catalunya. La nostra terra rebia el màxim insult amb l'assassinat de l'home que n'ocupava la més alta magistratura. El President moria, mantenint, més ferm que mai, el prestigi i la dignitat de la institució que representava.

La bandera de la Generalitat de Catalunya no podia caure abandonada. El President del Parlament, Josep Irla, la recollí l'endemà mateix de la mort del President Companys i, de llavors ençà al llarg d'aquest quatre anys dolorosos, ha sapigut ostentar la més alta representació de la nostra terra, amb dignitat i discreció veritablement admirables.

Avui, sortint d'una clandestinitat obligada, el President fa sentir la seva veu. I les seves primeres paraules, plenes de ponderació, d'esperança, de fervor patriòtic, constitueixen la ratificació més esclatant d'aquesta continuïtat institucional que més amunt esmentàvem. Continuitat alhora, homenatge a la memòria de Lluís Companys, recollint el que ell estructurava pocs mesos abans de la seva tràgica desaparició: el Consell Nacional.

Les paraules del President Irla, seran acollides amb ja per tots els Catalans, sobretot a la nostra terra on, a aquestes hores, la declaració presidencial haurà estat profusament escampada. Catalunya vibra, avui més que mai, de sentiment patriòtic i liberal. La nostra terra només demana que aquest

EL PRESIDENT DE LA GENERALITAT AL POBLE DE CATALUNYA

CATALANS ! els que resteu a Catalunya i els que viviu en l'exili forçós: el President de la Generalitat, Josep Irla, us parla.

Cridat per les disposicions de l'Estatut Interior a ocupar el lloc que va deixar vacant la mort tràgica de l'inoblidable President Companys, màrtir de la Llibertat i de la Pàtria, m'ha calgut mantenir durant quatre anys en la clandestinitat silenciosa, sota el règim dictatorial imposat a França per l'invasor alemany, la més alta representació política del poble català. I ara que l'heroica victòria de les Nacions Unides i el gloriós redreçament del poble francès fan possible que des d'ací alci la meua veu per a adreçar-me públicament a vosaltres, he de declarar-vos que, preveient la pròxima restauració de les llibertats a Catalunya i a Espanya, considero necessària l'actuació del Cosell Nacional Català a França, que l'any 1940 va instituir el President Companys. Els membres d'aquest organisme que resten en terra francesa són:

Antoni Rovira i Virgili, escriptor i historiador, President del Parlament de Catalunya.

Pompeu Fabra, President de l'Institut d'Estudis Catalans, Professor de l'Universitat Autònoma de Barcelona.

A fi que el Consell estigui format per homes de tots els sectors democràtics i nacionals i representi així la unitat de Catalunya, he decidit ampliar-lo amb altres consellers i a tal efecte he començat les consultes i gestions. D'aquesta manera el Consell podrà exercir amb plena eficàcia, fins al moment que es constitueixi el Govern Provisional de la Generalitat, les funcions d'assessorament i de preparació del nou període republicà i autònom que ben aviat s'ha d'obrir per l'acció conjunta de les forces democràtiques peninsulars.

A tots els Catalans que, dins i fora de la terra nadiua, mantenen la dignitat d'homes i de patriotes, els demano que, avui més que mai, tinguin fé en l'esdevenidor i esperin amb confiança l'hora venturosa, ja ben a prop, en què veurem restaurada la Generalitat dels Presidents Macià i Companys, feragitats els cruels intrusos, restablerts els drets populars, lliure la llengua catalana, lliure la bandera catalana, lliure l'ànima catalana, aquesta gran ànima d'una petita nació, els ciutadans de la qual estimen amb doble amor inseparable, la Pàtria i la Llibertat.

Terra lliure de França, octubre del 1944.

Josep IRLA.

ideal sigui representat per qui pertoca i encarrilat per homes de solvència patriòtica, moral i intel·lectual. És al President de la Generalitat a qui pertoca la més alta representació de la nostra terra, son els homes que designi el President qui hauran d'endagar aquesta magnífica corrent popular. L'un i l'altre sentiment son fidelment interpretats pel President al llarg del seu missatge.

Tenim confiança en Josep Irla. Vell catalanista i vell republicà, amb prop de quaranta anys d'experiència política, des de la Diputació de Girona, des de la Mancomunitat, des de la Generalitat, des del Parlament, arreu, en tots els càrrecs i en totes les missions que ha exercit, Josep Irla, ultra un desinterès absolut, ha palesat tothora indiscutibles condicions de governant.

I com que tenim confiança amb el President, estem convençuts que el Consell Nacional que constituirà ha de respondre als interessos de Catalunya. Els dos noms que en coneixem — A. Rovira i Virgili i Pompeu Fabra — davant l'obra i el prestigi dels quals tots els Catalans s'inclinen respectuosament, n'ofereixen totes les garanties.

Entorn del President i entorn del Consell que ha de preparar la tasca del futur Govern Provisional de la Generalitat, es fa la unanimitat de tots els Catalans. Per una obra seriosa, constructiva, exempta de demagogia i de faramalla, digna de Catalunya i de l'hora que estem visquent !

Imp. de la Presse. — Montpellier
Le gérant: Ronso.



la humanitat

Portantveu d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

Fundador : Lluís COMPANYS

Nº 4. — 2º EPOCA.

PREU 2 Frs.

9 NOVEMBRE 1944.

EL PLÉ DEL DIRECTORI S'HA REUNIT

Vers la formació de la Unitat Nacional

A la ciutat de Montpeller el dia 28 d'octubre de l'any 1944, convocats pel Secretari General d'Esquerra Republicana de Catalunya, Senyor Josep Tarradellas, s'han reunit els Senyors Joan Sauret, membre del Directori, Miquel Guinart, Leopold Morant, Josep Delmás i Jaume Castelló del Ple del mateix; els membres del Consell Assessor, Srs. Antoni Rovira i Virgili, Martí Barrera, Ramon Nogués i Bizet, Humbert Torres, J. Puig Pujades, Laureà Dalmau, Hilari Salvadó, Joan Rodríguez, i els Presidents dels Comités Departamentals Srs. Francesc de P. Jené, Joan Alvarez de Lara, J. Benet Pinyana i Joan Prats.

El Senyor Josep Tarradellas, fa una extensa i documentada informació sobre l'actuació del Partit des de l'entrada a França fins avui, tant en l'ordre polític, com de la gestió de tot el que fa referència als problemes plantejats per l'exili. Es promou un llarg canvi d'impressions sobre la mateixa, en la qual intervenen els senyors Hilari Salvadó, Miquel Guinart, Martí Barrera, Jaume Castelló, Francesc de P. Jené i Ramon Nogués i Bizet. A proposta d'aquest darrer s'aprova per unanimitat l'informe presentat pel Sr. Tarradellas.

El Secretari General del Partit explica detalladament les relacions mantingudes amb els membres del Directori Srs. Carles Pi i Sunyer a Londres, Miquel Santaló i Josep Andreu a Mèxic. Els reunits es donen per assabentats i acorden enviar-los una cordial salutació amb el prec que la facin extensiva a tots els amics del Partit.

El Sr. Joan Sauret, membre del Directori, dona compte de les relacions mantingudes amb el partit Nacionalista Base, i amb els Partits i Organitzacions Sindicals antifeixistes en l'època de la clandestinitat, com també de la reunió efectuada darrerament amb els delegats bascos i en el curs de la qual s'analitzà detingudament els problemes polítics que afecten els nostres pobles.

Davant la situació política internacional i les conseqüències que d'ella s'en deriven, es promou un debat general en el qual intervenen els senyors Humbert Torres, Nogués i Bizet, Sauret, Rovira i Virgili, Tarradellas, Alvarez de Lara i Morant, per tal de fixar la posició de l'Esquerra Republicana de Catalunya en l'ordre polític, econòmic i social. Com a resultat del mateix es prenen els següents acords :

1er. — Esquerra Republicana de Catalunya, declara que continuarà treballant amb totes les seves forces per a precipitar la caiguda del règim feixista del General Franco.

2on. — Propugna per al restabliment de la legalitat republicana, establerta per la Constitució de la República de l'any 1931 i dels Estatuts de Catalunya i d'Euzkadi. L'acceptació d'aquesta legalitat no significa renúncia a cap de les aspiracions del nostre poble per tal d'assolir per a Catalunya una més àmplia llibertat.

3er. — Per a realitzar aquests acords Esquerra Republicana, creu necessari i aïra procurarà fer-ho, que tots els sectors polítics i sindicals catalans antifeixistes s'apleguin per a constituir una veritable unitat Nacional Catalana. Aquesta deurà ésser representada i convinguda pels organismes directius dels partits i organitzacions, tots els quals mantindran, però llur pròpia personalitat.

4rt. — Atesa la realitat que deriva de la convivència en l'exili entre els militants dels diferents sectors antifeixistes espanyols, s'autoritza els nostres militants a relacionar-se col·lectivament amb ells, en un ordre local, per tot allò que faci referència a l'ajut i a actes que signifiquin una demostració de cordialitat republicana. Ben entès però, que aquells no podran prendre cap determinació política la qual només correspon al Directori del Partit.

5é. — Per tal de portar a terme els presents acords els reunits, per unanimitat, donen un vot de confiança al Secretari General del Partit Senyor Josep Tarradellas.

Es dona compte dels informes rebuts dels nostres militants de Catalunya els quals demostren que el nostre partit continua tenint la confiança de la major part del poble català. S'acorda fer-los present la nostra admiració per la tasca que realitzen i la qual contribueix a l'assoliment dels nostres ideals.

S'evoca amb emoció la figura màrtir del President Companys i la de tots els caiguts per la Pàtria. S'acorda trametre un fraternal salut a tots els perseguits pel règim franquista.

Els reunits acorden també manifestar la seva fervorosa adhesió i respecte al President de la Generalitat de Catalunya Senyor Josep Irla.

Els ACORDS de MONTPELLER

Els nostres amics llegiran amb plena satisfacció els acords adoptats pel Plé del Directori d'E. R. de C. en la seva reunió a França, presidida pel Secretari General del Partit, Senyor Josep Tarradellas.

Ens consta que l'exposició que féu el Senyor Tarradellas sobre l'activitat del Partit, des de l'entrada a França fins al moment de la reunió, fou extensíssima, detallada, i esgotà tota la sessió del matí. En l'acta dels acords, que publiquem, s'hi consigna la unanimitat amb què fou aprovat l'interessant informe. Pel que fa referència a les relacions amb els nacionalistes bascos podem dir que existeix complert acord amb ells, la qual cosa serà aviat feta pública per mitjà d'una nota conjunta. Quant als contactes amb les forces polítiques espanyoles, es confirmà la pura i tradicional doctrina nacionalista, segons la qual ens hem de relacionar no pas a través d'un partit, ans mitjançant una delegació col·lectiva que representi els catalans o el major nombre de sectors polítics de la nostra terra.

Entre els acords presos n'hi ha un que constitueix, sense cap mena de dubte, la realització del sentiment de tots els nostres militants. Ens referim al tercer punt, segons el qual el nostre Partit farà tots els esforços per a fer possible la Unitat Nacional Catalana. L'Esquerra no es limita per aquest acord a manifestar un desig. El nostre Partit es disposa, immediatament, a realitzar aquesta unitat i no regatejarà cap esforç per a reeixir.

Fent ús de les facultats consignades en l'acta de la reunió de Montpeller el Secretari General del Partit ha iniciat un seguit de gestions per a fer factibles tots els acords. A Tolosa ha mantingut llargues converses amb elements d'Estat Català, Acció Catalana, Unió de Rabassaires, C. N. T., P. S., U. C., Partit Socialista Obrer Espanyol i Partits Republicans peninsulars. Aquestes gestions tindran una continuació a Perpinyà, Marsella i París. Així mateix el senyor Tarradellas s'ha traslladat a Cogolin on ha saludat el President Irla amb el qual ha tingut un llarg canvi d'impressions.

El nostres amics sentiran una gran satisfacció en saber que l'Esquerra actua amb una eficàcia i responsabilitat que li han fet guanyar la simpatia i el respecte de tothom.

Comptem amb un Partit unit i disciplinat. Hi ha una voluntat dirigent en plena activitat. Existeix una massa de militants confiada i entusiasta. L'Esquerra, doncs està en plena forma, disposada a ocupar un dels primers llocs en la batalla contra el règim del General Franco, per a restablir la República i la llibertat dels nostres pobles.

409.5775

D'ACI

Una informació de « The Observer »

EN la seva edició del 29 d'octubre l'important periòdic dominical londinenc « The Observer » afirma que, encara que pugui semblar un anacronisme la continuació del Govern de Franco i de la Falange en les actuals circumstàncies, els incidents d'aquests dies a la frontera franco-espanyola no constitueixen una seriosa menaça contra el Govern espanyol. A Franco, aquests incidents li han vingut com l'anell al dit per la gran campanya propagandística que, demà farà servir per a dir que ha preservat el país d'un greu perill. Els partidaris i els contraris del Govern del General Franco han exagerat, per a fins propis, l'importància d'aquells incidents — afirma « The Observer ».

Els esmentats incidents fronterers —afegeix— no tenen probabilitats d'augmentar car, mentre Franco ha situat a la frontera importants efectius militars, el Govern francès ha disposat que les F. F. I. —entre les quals s'hi troben molts republicans espanyols que jugaren un important paper en l'alliberació de França— siguin reculades fins a 15 kms de la frontera.

En els centres londinencs —continua dient l'important periòdic conservador— preval l'opinió que el Govern de Franco no sobreviurà a les alternatives que comporta la política mundial. Tot i això no es creu que els actuals incidents constitueixin l'inici del seu enderrocament.

En aquest mateix article « The Observer » diu que el Govern francès té en estudi un projecte d'Estatut per a donar, als republicans espanyols, una categoria política que els va negar el Govern de Vichy, i una garantia que els refusaren les autoritats consulars espanyoles.

A MONTPELLIER

El Comitè d'enllaç C. N. T. — U. G. T. in vita tots els treballadors antifeixistes al gran miting d'afirmació obrera que tindrà lloc al cinema Odeon el diumenge, dia 19, a les deu del matí, prenent-hi part :

Per la U. G. T., F. Viscaino Vita, Delegat d'Alger i Pasqual Tomas, del Comitè Executiu Nacional i per la C. N. T., Bernard Merino i Manuel Buenacasa, els dos del Comitè Nacional.

Llegiu "LE POPULAIRE" del Languedoc, Rouergue, Roussillon

D'ALLÀ

EN QUE QUEDEM ?

El senyor Correa i Veglison, és, tot d'una peça « Excelentísimo Governador Civil de Barcelona » i « Camarada Jefe Provincial del Movimiento ».

Setmanes enrera anàrem a visitar-lo uns catalans franquistes, d'aquells que tot just s'adonen — oh, la sagrada innocència — que potser se n'ha fet un grà massa amb la persecució contra la nostra terra.

Timidament hom preguntà — no sabem si a l'Excel·lència o al Camarada — si l'ús del català era prohibit.

— Mai ho ha estat, ni hi ha cap disposició que ho ordeni, — respongué categòric Llavors els nostres herois respiràren. En aquest cas, organitzarien unes conferències de caràcter cultural que serien donades en català.

— De cap manera ! — s'exclamà, santament indignat, l'Excel·lència i el Camarada. — Això seria fer política i el nou Estat no la tolera...

AJUDEU-NOS !

Com sempre que es sollicita llur ajuda, els nostres amics responen amb entusiasme. Cada dia rebem nous donatius per a fer de « La Humanitat » el gran organ que E. R. de C. mereix. Actualment estem fent gestions per augmentar-ne el format i si, com esperem, podem superar certes dificultats de caire tècnic ben aviat podrem introduir substancials millores en la confecció del periòdic. Ara, més que mai, ens cal l'ajuda de tots. Trameteu els vostres donatius al nostre administrador Sr. Martí Barrera, 9 rue Thérèse, Montpellier.

Heu's açí la tercera llista de donatius :

Suma anterior: 2.795 frcs; Marian Cobos, Tarbes: 100 frcs; Joaquim Mogas, Tarbes: 25 frcs; Camil Reixach, Tarbes: 25 frcs; Carles Amoros, Tarbes: 110 frcs; Enric Clavel, Tarbes: 20 frcs; Eduard Domenech, Tarbes: 40 frcs; Magi Segura, Puig Blanc: 25 frcs; Un militant, Almata: 50 frcs; Un grup d'em-pordanesos, Pirineus Orientals: 500 frcs; Antoni Justà, Rouvres: 150 frcs; F. Grau i Ros,

Lyon: 50 frcs; Germans Vilamitjana, Pellegruc, 305 frcs; J. Martinez, Alignan du Vent: 10 frcs; Lluís Espanyol, Alignan: 10 frcs; Joaquim Escobedo, Cessenan: 25 frcs; Josep Colillas, Béziers: 250 frcs; Antònia Saumells, Effiat: 10frcs; Tomas Mariné, Effiat: 100frcs; Lluís Cesari, Poët Gelard: 15 frcs; A. Santemasses, Saint Baudille: 1000 frcs; Francesc Utges, Vinça: 30 frcs; Miquel Edo, Fontdementé: 10 frcs; Un grup de Barcelonins, Montpellier: 200 frcs; Germans Espachs: 150 frcs; Rafael Baro, Montpellier: 15 frcs; A. Borrás, La Tour de Valernaau, 50 frcs; Canal i Prat, Saint Uze. 50 frcs; Marian Solé, Bagnères: 15 frcs; Josep Carqués, Mende: 25 frcs; Josep Fullà, Mende: 45 frcs; Joan Canyavate: 25 frcs; Joaquim Dominguez, Mende: 25 frcs; Manuel Plà, Roquecourse: 200 frcs; Joan Asperich, Viga sur Nahon: 100 frcs; A. Mari Bota, Mansillete: 100 frcs; Salvador Carlos, Radau: 35 frcs; Joan Pujol, Vic Fegensac: 50 frcs; Felip Ferran, Amélie les Bains: 50 frcs; Total: 5.515 frcs.

A Tolosa

Reunió del diputats a Corts

El passat dia 30 tingué lloc a Tolosa la reunió d'un important grup de Diputats al Parlament de la Republica. Entre els assistents hi havia els senyors Nogués i Biset, Jené, Ametlla, Puig Pujades, Ragassol, Padró i Coma Jo, aquest darrer del P. S. U. C.

Els Diputats acordaren demanar el restabliment a la Peninsula de la Legalitat democràtica i republicana a base de la Constitució del 1931 i els Estatuts; aconsellar al President de la Republica la formació d'un Govern Provisional inspirat en les Corts elegides el 1936, úniques legals, en espera de la consulta electora en la qual el poble espanyol decidirà i marcarà el curs del seu destí.

Abans d'aixecar-se la sessió s'acordà adreçar una salutació respectuosa a les Nacions Unides, especialment al Govern francès, als compatriotes que sofreixen sota els règims feixistes, i dedicar un record fervoros als qui són morts par la Republica.

FEU-LI PAS

Encara una altre frase que ens presenta un Franco financer i mestre-tites: « En els convenis internacionals sobre qüestions financeres hi han de tenir un lloc totes les nacions. Si fos així Espanya hi acudiria i faria ofrena al món de la seva experiència i del seu magnífic exemple ».

Quin falangista expoliador dels bens dels republicans li va apuntar a cau d'orella aquella facècia ?

Es una llàstima que les comissions aliades que entenen en els afers monetaris mundials no escoltin i no llegeixin a Franco, el genial inventor de la fórmula d'anul·lar els bitllets de banc dels contraris.

La "Division Azul" encara...

La « División Azul » fou totalment repatriada ? Franco així ho assegurà. Els fets, però, son una mica diferents. Acceptem que del Front de l'Est se n'anessin tots els « caballeros » sense pena i amb menys glòria, encara. Però, França estava ocupada i a França hi havia molta feina a fer. No és doncs extrany que al llarg de tota la zona reservada pirinenca, enquadrats en els rengles de la Gestapo es trobessin nombrosos membres de la gloriósissima « División... »

Al moment de la desfeta la majoria passen la frontera, juntament amb un fort contingent de policies alemanys que, avui, es passen lliurement a l'altre cantó de la ratlla i que Franco no ha pas pensat a internar.

I després diran que la neutralitat espanyola no és ideal ni sincera... !

la humanitat

Preu de subscripció: 6 números, 15 francs.

Totes les subscripcions i donatius deuen adreçar-se al Sr. Martí Barrera, 9, rue Thérèse, à Montpellier (Hérault).

Per a la correspondència adreceu-vos al nostre Secretari de Redacció, Sr. Josep Sans, 10, rue de Verdun, Montpellier.

VIDA DEL PARTIT

ADVERTIMENTS

Preguem als organitzadors d'assemblees per a la constitució de Consells Departamentals tinguin present que en el Consell hi han de figurar dos membres de cada una de les cinc Federacions de que es compon el Partit.

Es convenient que els Presidents dels Consells Departamentals i Locals trametin la cotització mensual corresponent per militant al Tresorer, Sr. Martí Barrera, 9, rue Thérèse, à Montpellier (Hérault).

La correspondència adreçada al Plé del Directori, així com les notes i comunicats destinades a la secció « Vida del Partit » han d'esser tramescas a: E. R. C., 25 rue Ecole de Droit, Montpellier.

Plé del Directori.
SECRETARIAT.

EL PARTIT EN MARXA

Ens plau fer públic el goig que sent el Consell Directiu en veure's correspost en la seva tasca, puix que tan aviat com s'ha produït l'alliberament de França els nostres amics han posat en marxa les instruccions que reiteradament se'ls havia tramès. A les Assemblees Departamentals hi succeïx la formació d'innombrables Comitès Locals. Avui donem una relació, per Departaments, de les activitats fins ara comunicades al Consell Directiu:

AVEYRON

Actualment son nombrosos els amics inscrits a les llistes del Partit especialment a Rodez, Millau, La Cavalerie, Cerverac, St-Affrique i Decazeville anunciant-se per a dintre de molt poc la constitució del Consell Departamental.

BOUCHES-DU-RHON

Actua intensament a Marsella, el Consell d'E. R. de C. que presideix l'amic Bardes. Melior Bassas, Secretari d'aquest Consell ha estat uns dies entre nosaltres per a recollir informació i directives.

GER

A l'Isle Jourdain s'ha constituït el Comitè Local presidit pel Sr. M. Martinez Carbonell. El mateix Comitè s'ha posat en relació amb els nostres correligionaris d'Auch, Fleurance, Mirande i Ste. Librade als quals fa arribar les instruccions i les informacions del C. D. en espera de la reorganització total del Departament.

Per tal de preparar l'Assemblea Departamental al Gers preguem a tots els militants del Partit de posar-se immediatament en comunicació amb els nostres Delegats: Bartomeu Pons, route de Condom, a Fleurance. Victor Duran, a Castera Verduzan. Josep Roig, a Lafforgue-St-Maur (Par Mirande) Josep Palacin, a Nogaro. M. Martinez Carbonell, Café de Paris l'Isle en Jourdain.

NIEVRE

A Nevers s'ha constituït el Consell Local integrat pels companys Miquel Ollé, Josep Mayals i Agustí Cortés, i ha pres l'acord d'adreçar-se a tots els militants del Departament, a l'efecte de posar-s'hi en contacte per a anar a la celebració de l'Assemblea Departamental. Cal enviar la seva adhesió a Miquel Ollé, 2 ter, rue du Pont Cizean, Nevers (Nièvre).

GIRONDE

Bordeus havia meregut una especial atenció a causa del gran nombre de militants que hi resideixen. Es per això que el mes de juny un dels membres del C. D. va anar-hi per assenyalar la conveniència d'organitzar-se en la clandestinitat. Heus aci la composició del Consell Departamental: Rafael Porta, Pere Borrull, Joan Tudela i Josep Badia. Per altra part la totalitat de les forces específicament catalanes han inaugurat un « Casal Català ».

HERAULT

Sant Nazari de Lodery — Cessenon

El company Antoni Ralla, del Comitè local de Béziers els dies 28 i 29 d'octubre darrer, donà una interessant conversa d'orientació i propaganda als militants d'Esquerra Republicana de Catalunya dels pobles de Sant Nazari de Lodery i de Cessenon.

Nissan

El dia primer de Novembre Hilari Salvadó donà una conferència als elements d'Esquerra de Nissan sobre el tema « Passat, present i futur d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA ».

El conferenciant feu una exposició dels principis d'E. R. de C.; de l'actuació del Partit a França durant la clandestinitat i de la seva reorganització. Feu una síntesi de l'actuació dels dirigents amb referència a les relacions amb els elements de Catalunya, amb els partits bascos i amb els altres partits espanyols i acabà dedicant uns mots al Front Nacional de Catalunya en via de constitució.

Les Assemblees Departamentals

GER

L'assemblea tindrà lloc el proper dia 18 a les dues de la tarda a Auch, amb el següent ordre del dia: Informe de la Comissió; Elecció del Consell; Política general del Partit i Proposicions, precís i preguntes.

TARN I GARONA

En l'Assemblea celebrada el passat dia 29 d'octubre a Montauban s'elegí el següent Consell: President: Francesc Marcet; Vice-President: Josep Duran i Guardia; Secretari: Ramon Verdaguier; Vice-Secretari: Fermi Grimau; Propaganda: Antoni Majoral; Comptable: Emili Serra; Joventuts: Pau Planelles; Tresorer: Josep Batlle; Ajut Català: Josep Bassaganya.

GARD

Tots els militants d'E.R. de C. residents al Gard son pregats de posar-se ràpidament en contacte amb la Delegació del Partit, 13, rue Segue, Nimes, per tal de preparar l'Assemblea Departamental i elegir el corresponent Consell.

LOZERE

Per tal de constituir el més ràpidament possible el Consell Departamental preguem a tots els afiliats al Partit de s'adreçar-se a l'amic Josep Fullà, 7 rue Basse, Mendé el qual ho transmetrà a la Comissió Organitzadora de l'Assemblea del Departament.

TARN

El proper dia 19 es celebrarà a Albi, a les 10,30 del matí i al local de la Casa del Poble, l'Assemblea Departamental. Tots els militants son invitats a assistir-hi per tal d'elegir el Consell.

CHARENTE

En l'Assemblea Departamental celebrada el dia 21 d'octubre a Angouleme foren elegits els següents companys per a formar el Consell Departamental: President: Joan Depé i Carbonell; Vice-President: Alfred Navarro i Vinyals; Secretari d'Organització: Josep Labal i Astor; Propaganda: Manuel Ordax i Mora; Relacions: Barthomeu Farres i Guasch; Juridic Social: Josep Terme i Ferrer; Tresorer: Josep Nicolau i Plà.

ALTS PIRINEUS

El dia 29 d'octubre va celebrar-se a Tarbes l'Assemblea Departamental. Després de donar-se compte de la constitució dels grups de Tarbes, Lourdes, Bagnères de Bigorre i Pierrefitte-Nestales els reunits feren prova de gran entusiasme i advocaren per la unitat i la disciplina del Partit. Seguidament s'elegí el Consell Departamental que va quedar constituït com segueix: President: Joaquin Moga; Secretari: Marian Cabos; Tresorer: Antoni Solanillas; Vocals: Marian Solé, Joan Divi i Miquel Pujol. Per a tota la correspondència adreçar-se a Camil Reixach, 1 Plaça Ste. Thérèse, Tarbes.

SAONE-ET-LOIRE

Cal que tots els militants es posin en contacte, el més ràpidament possible amb el company Leandre Suau, 5 rue des Minimes à Mâcon (S. et L.) per tal d'establir la data de celebració de l'Assemblea Departamental.

BAIXOS PIRINEUS

A Pau, el passat 29 d'octubre tingué lloc l'Assemblea Departamental en la qual fou elegit el següent Consell: President: Ramon Mateu i Juanpere; Secretari: Eduard Cinca i Roca; Tresorer Joan Cervera i Bohogas; Propaganda: Pere Delclos; Solidaritat: Erauli Nadal i Carceller.

En la mateixa Assemblea s'evocà amb emoció intensa a tots els catalans caiguts per la Pàtria i els que sofreixen encara la tirania del règim franquista; s'acordà saludar atentament l'Hble. Sr. President de la Generalitat, Josep Irla desitjant-li un gran encert en la tasca començada pel redreçament i la grandor de Catalunya i finalment es decidí treballar per al ressorgiment de l'ànima catalana, per situar Catalunya en tot allò que té dret i donar sol·lució als problemes socials de casa nostra amb una legislació social justa i ben catalana.

LOT

El proper dia 12 tindrà lloc a Cajarc l'Assemblea Departamental del Lot. Tots els militants son invitats a traslladar-s'hi per tal d'anar a l'elecció del Consell Departamental.

Joan Lluhi i Vallescà és mort

DESPRES d'una delicada intervenció quirúrgica, Joan Lluhi i Vallescà acaba de morir a Mèxic.

La nova ens ha colpit dolorosament. No tant sols per l'amistat entranyable que ens hi unia, ni perquè era un dels nostres i amb ell compartíem les lluites i els anhels, les victòries i les desfetes. Sentim la mort de Lluhi per tot això i, sobretot, la sentim perquè creiem que encara havia de servir amb el fervoros entusiasme de sempre, la causa de Catalunya.

Joan Lluhi ens deixa, a quaranta sis anys, ben jove encara. La seva vida haurà estat una lluita continuada pels nostres ideals. Ell feu un dels elements més representatius d'aquella generació de joves que sapigué oposar la dignitat i la fermesa del catalanisme republicà a la dictadura de Primo Rivera. La conspiració, la lluita, el discurs, la conferència, l'article... Arreu hi havia un estol d'homes nous que no volgué conformar-se, que sapigué interpretar el sentiment de la nostra terra, que possibilità l'abrandament de les grans masses populars per al catalanisme esquerrista. Joan Lluhi fou un dels capdavanters d'aquesta generació que tingué en « L'Opinió », setmanari, l'exponent de les seves inquietuds, de les seves ambicions.

Queia la dictadura i, tots els qui l'havien combatuda, es llençaven amb més fermesa que mai, a la lluita per enderrocar la monarquia. I era llavors que l'Esquerra Republicana de Catalunya neixia i, conjunció de forces catalanistes, democràtiques i liberals, havia d'imposar-se com l'organ polític, capaç de recollir el clam popular i de convertir-lo en realitat. Joan Lluhi, junt amb Francesc Macià i Lluís Companys n'era un dels artífexs i dels fundadors. I en aquella campanya electoral de l'abril del 1931, plena de febre i de pressagis es revelava com un dels millors oradors polítics que darrerament ha tingut Catalunya.

Després vingué la República. I Lluhi posà tot el seu talent al servei de Catalunya. Diputat a les Constituents, tant a la Comissió dictaminadora, de la qual era membre, com al Parlament, amb una continuïtat i un encert admirables, defensava l'Estatut. Potser fou aquella la millor hora política de la vida de Joan Lluhi. Qui ne recorda aquella home prim, escardalenc, plé de flama i d'entusiasme (que Unamuno havia de considerar com un dels millors parlamentaris que havia donat el nou règim) discutint dia rera dia amb el seu estil direct i tallant — tan en desacord amb la tradicional ampulositat de l'oratoria castellana — els drets de Catalunya?

L'Estatut aprovat, el nostre amic es consagrà a la política catalana i, com a Diputat al Parlament de Catalunya, com a Conseller Primer, com a Conseller de Justícia fins el 6 d'Octubre del 1934, malgrat un empitjorament sensible de la seva salut, continuava ferm en el seu lloc. I en el seu lloc estigué juntament amb el President i demés companys de Govern, la nit del 6 d'Octubre, a la Presó de Madrid, al Penal de Puerto de Santa Maria.

Venia el 16 de febrer i triomfants les esquerres, Lluhi tornava a ésser Conseller de Justícia i la subversió franquista el trobava al Ministeri del Treball del Govern de la República. La guerra i l'exili no havien pas aba-

GRANDESA I MISERIA DE LA DEMOCRACIA

per Victor M. TORRES

Tant en el camp de l'abstracció com en el dels fets i de l'acció política, hem assistit, aquest darrers anys, a un debat suggestiu sobre la significació i el valor de la democràcia. Poques concepcions doctrinals han estat tan discutides com aquesta i cap, potser, no pot presentar un nombre més crescut de defensors i de detractors.

I és natural que així sigui: totes les qüestions que el món actual té plantejades i segurament totes les que caldrà plantejar en un proper esdevenidor, rebran una solució o altra segons el criteri que s'adopti envers aquesta idea força. Ningú no pot dubtar avui del parentiu que existeix entre el « modus vivendi » polític i les solucions que es pretenguin donar als problemes d'ordre econòmic o social; el lema: « politique d'abord » de Maurras és, a despit de tot, un lema dels temps moderns.

Les darreres dècades han vist precisar-se en la major part dels pobles europeus una profusió de moviments més o menys populars, amb el substractum comú de l'antidemocràticisme. Els fonaments de la sobirania popular han estat escatits i discutits i una nova mística que té el seu origen immediat en els missatges de Sorel Carlyle, Nietzsche, Maetú i de tants altres profetes, s'ha pogut imposar en un ample sector d'opinió. No és aquest el lloc d'entrar en detalls, però cal constatar l'importància d'aquesta reacció i l'envergadura considerable de tal ideologia. Durant uns anys s'ha pogut creure en l'esterilitat dels procediments democràtics i el fanatisme amb què s'ha lluitat i es lluita encara en defensa de les doctrines totalitàries prova, si mes no, la profunditat i l'extensió del contagi. La gent jove, que simpatitza naturalment amb les actituds extremes, ha contribuït amplemunt a l'èxit momentani d'aquesta transmutació de valors.

El conflicte armat actual, amb les promeses de victòria que deixa entreveure, sembla ésser el darrer episodi de la tragèdia i és gairebé segur que el recurs interposat en segona instància l'endemà del tractat de Versalles, serà desestimat. És legítim, doncs, de suposar que dins uns mesos, els països occidentals, almenys, adoptaran novament la democràcia com instrument de govern.

La imminència del perill ha fet necessària la intervenció quirúrgica « in extremis » i l'operació ha reeixit. Vol dir això que el perill ha deixat d'existir i que hom pugui des d'ara fruit inconscientment d'una victòria ideològica obtinguda en els camps de batalla?

tut la seva fé en Catalunya. I a mesura que la seva salut anava empitjorant, somniava amb més anhels en l'hora del retorn. Pobre Lluhi! Aquesta hora ell no la veurà; com no la veuran tants catalans escampats pel món, tants amics seus — Pere Coromines, Jaume Aguadé, Joan Moles, Jaume Serra-Hunter, entre altres — morts en terres d'Amèrica, lluny de la Pàtria.

Que tots els patriotes recordin els qui, lluny de Catalunya, han mort invocant-la fins al darrer instant. Joan Lluhi i Vallescà, que tant havia fet per la Pàtria, fou un d'ells.

Malgrat haver tingut amargues decepcions, tot i haver constatat empíricament el perill que comporta, continuem creient en el valor de la democràcia com a instrument polític, encara que només sigui per respecte al concepte de persona; però això no vol dir que hi creguem a cegues i d'una manera incondicional. Estem convençuts que la nova generació plantejarà els problemes polítics d'una manera molt diferent de com ho feien els nostres avis. El romanticisme polític ha tingut el seu moment àlgid, ha viscut la seva bella vida i ha mort de mort natural. Això no vol dir que en el futur no es pugui estimar la democràcia i la llibertat; mentres els homes siguin homes caldrà comptar amb el sentiment, amb la passió i àdhuc amb el somni, i no cal ni pensar en esborrar dels nostres esperits certs implusos i certes tendències que, en definitiva, no fan més que honorar-nos. Al·lò que cal, també, però, és acostumar-se a considerar aquestes coses més que com uns ideals pels quals es bell de morir sota l'escat de les senyeres, com uns instruments, com uns mitjans d'acció que, no solament no constitueixen cap panacea capaç de guarir màgicament tots els mals, sinó que poden esdevenir perillosos per a la vida política dels pobles.

Les llibertats ciutadanes constitueixen ja un bé comu de la humanitat al que no és possible renunciar, sense renunciar al mateix temps a la condició humana, i no hi ha dubte que la democràcia és una de les conquestes més precioses que mai s'hagin obtingut, però precisament perquè la cosa s'ho val, cal que ens esforcem ja des d'ara a consolidar-la i a prestigiar-la definitivament.

Els pitjors enemics de la democràcia són, sovint, els propis demòcrates i es sobre ells que recau la responsabilitat de fer-la viable i operativa. És necessari que la democràcia futura sigui dinàmica, àgil, forta, ponderada, tolerant seleccionadora de valors i plenament conscient dels perills que malauradament no deixaran de presentar-se.

Hi ha una grandesa democràtica, és cert, i d'exemples no en manquen. Però també és cert hi ha hagut una profunda misèria democràtica i d'això els pobles llatins en saben alguna cosa. Procurem, doncs, que la possibilitat d'assaig que es presentarà aviat davant nostre, no es converteixi en una nova decepció que podria ésser, aleshores, definitiva i sense remei.

De Mèxic també, ens arriba la notícia de la mort de l'esposa de Ventura Gassol. No cal dir com compartim la dolor que appena el nostre bon amic, doblement fonda si es té en compte que Ventura Gassol, a qui fou denegada l'autorització de sortida de França, no ha pogut ésser al costat de la seva esposa en els darrers instants de la seva vida.

la humanitat

Portantveu d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

Fundador : Lluís COMPANYS

PREU 2 Frs.

Nº 5. — 2º EPOCA.

18 NOVEMBRE 1944.

EDITORIAL

LA NOSTRA VICTORIA

EL règim franquista s'acaba enmig la misèria i la indignitat. Tota la faramalla agressiva dels dos primers anys de guerra, quan Alemanya semblava que havia de triomfar; totes les afirmacions rotundes sobre la fi de les democràcies i la podridura interna que les minava; tots els atacs, totes les difamacions totes les calúmies contra els pobles que encara gosaven oposar-se al triomf d'Hitler i de Mussolini; tot això i, sobretot, aquella constant afirmació de solidaritat (per la ideologia i per la sang vessada ens els camps de batalla espanyols) entre Falange i el gangsterisme alemany i italià, s'ha anat esmortint fins a arribar, ara que els règims totalitaris estan irremediament condemnats, a la negació més desvergonjada de llur comú destí.

Franco no en té prou amb vuit anys de tragèdia i fa l'impossible per a aguantar-se uns mesos més. Per a arribar-hi no queda curt en el camí de les reculades i de les indignitats. En volem una prova més palesa que les declaracions que acaba de fer a l'Agència Americana United Press? Franco es desdú de tot. Ells mai han estat amics ni, molt menys, aliats d'Alemanya i Itàlia, car Espanya, estat catòlic que es basa en la trilogia Déu, Patria i Justícia, no podia mantenir relacions cordials amb règims que en són enemics. La neutralitat sempre ha estat practicada. Perquè, doncs, s'envià la Divisió Blava a Rússia? Això obeeix — afirma el Caudilla — al caràcter anti-comunista de totes les legions estrangeres, però el dia que s'assabentaren que tarda Franco a assabentar-se de les coses! — que la seva presència podia ésser interpretada com un acte d'hostilitat envers les Nacions Unides, totseguit fou retirada. En plena verborrea, el dictador espanyol, afirma que a Espanya estan garantides les llibertats individuals i familiars i que, encara que l'afirmació pugui causar sorpresa, el règim falangista és una democràcia organica. Tot això per acabar demanant-nos sabem si en el paroxisme del cinisme o de la inconsciència-un lloc en la taula de la pau.

L'opinió democràtica anglesa i americana ha reaccionat, indignada, davant d'aquestes manifestacions. El redactor polític de l'United Press, situa el problema en el seu aspecte veritable: « Churchill exposava als italians que per provar si un regim es democràtic cal que aquest accepti la crítica del Govern actual. Es que Franco empra la fórmula? Li seria ben difícil demostrar que existeix la llibertat a Espanya, així com la seva pretesa neutralitat. Ningú no oblidà la seva amistat amb Alemanya i la seva posició anti-russa.

Per la seva banda, la premsa anglesa es unànim en la rèplica. Daily Mail (conservador) afirma que Franco ha estat al costat de

l'Eix des de l'inici de la guerra i que la demanda d'un lloc en la taula de la pau constitueix una veritable impertinència. News Chronicle (liberal) fa les mateixes afirmacions, evoca els crims de la Falange que en ple 1944 continuen com el 1939. « Franco diu que hom hauria d'estar-li agraït per no haver apunyalat França per l'espatlla. És que la no-criminalitat mereix un premi? ». L'organ laborista Daily Herald, afirma: « En 1940, Franco declarà que Alemanya havia guanyat la guerra. El seu enderrocament es el preu indispensable per a què Espanya pugui entrar en el concert de les nacions lliures. Que dimiteixi! Les seves mans ja estan prou tacades de sang! ».

I, per si no fos prou, un sots-secretari del Foreign Office, Lord Vansitard, qualifica de fantàstica la versió que Franco dona de la seva no amistat amb Alemanya. Perquè no ens parla del Pacte Anti-Komintern? pregunta. I totseguit, Lord Vansitard, fixa categòricament la posició anglesa: « Ja s'ha afirmat explícitament, sense cap mena de dubtes, que en la taula de la Pau no hi haurà ni un sol lloc per als neutres que no amagaren llur actitud favorable als règims totalitaris ».

La posició de les democràcies és doncs ben clara. Si no fos que cada dia que passa la situació d'Espanya s'agreuja tràgicament; si no fossin els afusellaments, les presons, els camps de concentració, la fam, la misèria, la búrria constant de totes les valors humanes; si nos fos Catalunya sotmesa, des de fa prop de sis anys, a un jou tirànic, podríem esguardar amb ironia l'espectacle que ofereixen els protagonistes d'aquella dialèctica de punys i pistola que havent d'enterrar un món podrit i uns sistemes caducs, ara voldrien fer-li creure que ells n'han estat els defensors més coratjosos. Afortunadament, la posició de les Nacions Unides deixa ben poques esperances als règims totalitaris. Anglaterra, els Estats Units, Rússia, saben pla bé què representa Franco, què ha fet l'estat falangista, com s'ha produït tothora a favor de l'Eix. Ni a Espanya ni enlloc del món poden tolerar la subsistència d'un illot facciós que en el demà poqués constituir la Covadonga del totalitarisme.

Fóra però, s'úcida, esperar-ho tot dels altres. Nosaltres també hem de contribuir a accelerar la caiguda del règim franquista. Davant del nostre poble i davant del món, res no pot ésser d'una major eficiència que l'afirmació clara, concreta, sense equívocs ni confusionismes, per persones i organismes plenament responsables, de la nostra posició.

Esquerra Republicana de Catalunya la fixava dies enrera: dintre del marc de la legalitat republicana, representada per la

(segueix a la pag 2)

Pensant en Catalunya

per R. NOGUES i BISET

CONSTATEM, amb satisfacció, que tots els afiliats a E. R. de C. refugiats a França, es preocupen de l'esdevenidor del Partit i pertant de Catalunya. Qui es preocupa de l'esdevenidor de la Pàtria complex un deure. Cal confiar que aquestes inquietuds no seran les promeses de la flor d'ametller que mor als primers freds i d'ací que creiem no equivocar-nos pensant que les activitats dels nostres amics, s'inspiren en el desig de servir Catalunya i que alligonats per la dura experiència, senten ànsies de renovació i de superació.

Catalunya necessitarà més que mai d'un Partit que fugint d'improvitzacions, de confusionismes i de demagògies, pugui ésser un òrgan responsable i eficaç de govern per tal que la Pàtria retrobi l'equilibri.

Un Partit no deu ésser un lloc d'esbarjo, recó de tertúlies personals i partidistes agència de col·locacions, sinó escola de ciutadania on els afiliats estudiïn, s'iniciïn, es preparin i capacitin en tots els problemes que interessin a la governació d'un país.

Catalunya necessitarà del Partit no per a fer-ne un clos tancat, sinó per a oferir-lo com a llar a tots aquells catalans que pertanexen a altres organitzacions o no pertanexen a cap, que són els més, sentin i professin els grans anhels de democràcia, liberalisme, república i catalanisme per a arribar a constituir el que podríem dir-ne el gran Partit Nacional, expressió suprema de l'opinió catalana.

Confesso creure que els moviments i inquietuds polítiques dels homes d'E. R. de C. refugiats a França i molt en particular dels joves que han hagut de formar-se en hores de convulsió i de tragèdia s'inspiren en aquests anhels de renovació i superació, la vista fita en Catalunya.

Els nostres homes, volen que els seus treballs preparatius, provisionals i de reorganització consolidin un Partit que a l'aixecar la seva ensenya davant del poble de Catalunya en marxa vers llur avenir de llibertat, condensi una doctrina, ideari o programa que sigui rao de la pròpia existència, que mereixi, la fe i l'entusiasme dels partidaris a l'ensems que la consideració i el respecte dels adversaris.

La doctrina es l'ànima del Partit. Són les idees que encarnen les sol·lucions que s'estimen justes per a l'organització i règim del país. Un partit polític sense doctrina seria com un home sense ànima.

Del nostre ressorgiment en brollarà la doctrina adaptada a les exigències del moment històric que vivim, a l'entorn de la qual s'agruparan tots els que, volen una Pàtria justa i humana, on els homes sàpiguen unir-se com a germans, valoritzin més que allò que

els separa tot el que els uneix en una mateixa aspiració de millorament i de fraternitat.

Per a que la doctrina d'un Partit sigui eficient i creadora cal una conducta neta, clara, sense confusionismes ni demagogies. La conducta fa eficaç la doctrina i valoritza i dóna personalitat al propi Partit fent possible que compleixi la fi a que està destinat. De les manifestacions, assemblees i actes del nostre Partit, que vull qualificar de provisionals perquè s'hauran de ratificar i definitivament estructurar quan al bell mig de la nostre terra celebrem tots retrobats el gran Congrés d'E. R. de C. se'n dedueix clarament l'esperit que a tots inspira de marcar una conducta que a l'esser digna de la doctrina, prestigi i enlairi la personalitat del Partit, i dels seus homes.

Hem dit homes, en aquest cas afiliats que s'agermanen a l'entorn d'un ideal. L'home ho és tot. De la seva actuació, prudència, sentit del deure i de la responsabilitat, depèn gairebé sempre el triomf de les millors causes que, per molt dignes que siguin, mai triomfen per si soles. És l'home qui les fa triomfar o bé qui les porta al fracàs.

Nou clima moral, s'ha dit darrerament. Exacte. Clima moral, base incommovible de l'edifici que purifiqui l'ambient i desintoxiqui les ànimes, que tot i tinguent presents els estralls de la tragedia viscuda, ens deixi veure la sortida del sol lliberador amb serenitat i sentit de recta justícia.

Deure. Responsabilitat. Seleccio. Moral. Justícia. Heu's aci el que jo crec que inspira el moviment de ressorgiment d'E. R. C.

La nostra victoria

(ve de la pag. 1)

Constitució del 1931 i els Estatuts d'Autonomia que d'ella en deriven, Catalunya i els altres pobles d'Iberia, poden emprendre una acció regeneradora i de justícia, sense violències inútils però amb la fermesa indispensable. Després, una vegada recobrada la llibertat, que el poble fixi lliurement la seva voluntat sobirana.

No creieu que aquesta és la posició més lògica i més lleial envers nosaltres mateixos? I no creieu sobretot que és la millor garantia d'ordre i de justícia que podem oferir a les Nacions Unides? Car si l'aïllament franquista, primer acte de la guerra actual, tingué com a objectiu immediat l'enderrocament de la República i de l'Estatut de Catalunya, caigut Franco, és amb la restauració de la República i de l'Estatut que hem de tornar a casa nostra. Aquesta serà la victòria de vuit anys de lluites i de sofriments, guanyada abnegadament, coratjosament, sense que ni un sol instant hàgim renegat de la nostra condició d'homes i de patriotes que el President Irla evocava en el seu recent missatge. I per a assolir-la damunt d'aquestes premisses solidament establertes, el nostre Partit treballa per a la ràpida constitució d'una veritable Unitat Nacional Catalana.

Constitució. Estatut. Unitat Nacional. Heu's aci les premisses indispensables que, en tots els ordres de la lluita, possibilitaran ulteriors actuacions.

A MONTPELLIER

Diumenge, a les deu del matí, al cinema Odeon, gran miting U. G. T. - C. N. T.

Parlaran F. Viscaino Vita i Pasqual Tomas de la U. G. T.; Bernard Merino i Manuel Buenacasa de la C. N. T.

NINGU OBLIDA

LA genialitat política de Franco s'està afirmant magníficament aquestes darreres setmanes. No n'hi havia prou amb l'hostilitat i la violència amb què els anglo-americans aculliren les seves recents manifestacions a l'United Press. Ara, el «Caudillo», cerca un nou rûfec. No acaba d'adreçar-se al Govern francès sollicitant una entrevista amb de Gaulle per anar a la constitució d'un bloc occidental entre pobles llatins que compregui Espanya, França i Itàlia, nacions catòliques?

Ara resulta que els assassins i els incendiaris voldrien convertir-se en jutges de pau i en bombers. Franco parla d'occidentalisme! Si la gent tingüés la memòria curta, Franco podria tenir probabilitats de què l'escoltessin. Però, dissortadament, han passat massa coses des del juliol del 1936 i els desmemoriats cada dia abunden menys. És l'excecutòria que compta! Ni què vulgui amagar-la sota les pràctiques d'una religiositat, desplaçada i fora de tò i que mai fou practicada a ningú oblidat que Franco és un dels dictadors que, en ple Occident, féu imperar la jungla. A més, no havíem quedat que la democràcia era podridura i que França n'era, fins al moment «providencial» en què Pétain prengué el poder, la representació genuïna?

El General de Gaulle no ha contestat, encara. Estem, però, persuadits que la seva resposta, si és que es digna respondre, serà prou clara i categòrica perquè els assassins de la Plaça de Braus de Badajoz — l'occidentalisme consistia llavors en metrallar centenars de republicans davant milers d'assistents — no insisteixin més.

Per una coincidència oportuna, el mateix dia que es donava compte de la petició de Franco, les ràdios aliades anunciaven que el Govern mexicà havia accedit a la demanda del President Martínez Barrios per a què les Corts de la República puguin reunir-se a Mèxic. Es compta que hi assistiran més de la meitat dels elegits el 16 de febrer del 1936. Car, encara que pesi a Franco, hi ha una legalitat republicana que cada dia va obrint-se camí i ningú oblidat, tampoc, que la nostra República fou, momentàniament, la primera víctima del totalitarisme.

D'ACI ARA RESULTA QUE...

En la seva edició del 11 de novembre «Carrefour», de Paris, publica una conversa sostinguda, per un dels seus redactors, amb el Coronel Paz, delegat militar de la pretesa «Junta Suprema de Union Nacional». Parlant dels recents incidents fronterers, que els òrgans d'U. N. E. presenten en titulars imensos i com a fets de gran transcendència, «Carrefour» diu:

«Le Colonel Paz sourit aux récits des guerrilleros: «Vous vous êtes bien battus, mais aujourd'hui nous appartenons aux F.F.I., et nous devons nous soumettre aux ordres du Gouvernement français. Ne franchissons pas la frontière espagnole, car un tel geste entraînerait des complications diplomatiques».

En què quedem? Potser que abans es possessin d'acord...!

Que opineu del ressorgiment de l'Esquerra?

HILARI SALVADO

El retrobament de l'Esquerra Republicana de Catalunya no ha pogut sorprendre a tots aquells que, malgrat les vicissituds sofertes a l'exili, hem mantingut el contacte amb els militants escampats arreu de França.

En el moment precis que les rescloses de l'opressió s'han esbotzat a França, hem vist sorgir i aplegar-se de nou tots els elements dispersos de l'Esquerra. Vuit anys de convulsió continua, de guerra i d'exili, han portat a la comprensió de tots que el nostre programa i el nostre Partit encarnaven la veritable ànima i el sentir just del poble català.

Esquerra Republicana de Catalunya es retroba a França enmig de l'entusiasme, com enmig de l'entusiasme es retrobarà a Catalunya. El que realment encoratja, és que amb motiu de conferències i de converses que els homes representatius del Partit tenen amb els amics de França, no són solament els militants els qui van a escoltar-los sinó que s'hi apropen també les homes d'altres Partits i organitzacions, que volen saber com pensa el nostre Partit i quines son les seves inquietuds respecte el present i l'esdevenidor.

Els esquerrans i catalanistes de tota la vida, els vells lluitadors, els homes exempts d'apetits personals es retroben sota el signe d'un mot únic: Esquerra Republicana de Catalunya. Els que no son del Partit s'hi apropen i volen pulsar-ne els batecs significat així la influència enorme i decisiva que ells donen al pensament i a l'actuació d'Esquerra Republicana de Catalunya en la política de la nostra terra.

J. RODRIGUEZ PAPASEIT

Al meu entendre no es pot parlar de ressorgiment d'Esquerra Republicana de Catalunya. La prova la tenim en els plens de Perpinyà, Carcassona, Burdeus, Montpeller, Tolosa, etc. Ha ressorgit l'Esquerra en aquest lloc? No! S'ha retrobat; que és molt diferent.

Hi ha infinitat de gent que creia que l'Esquerra intentaria «ressorgir» però que cauria esvanida al tornar a entrar a la palestra. I és que els eterns detractors de les actuacions d'altri, no volen recordar-se que, un dels defectes més greus dels homes, es criticar sense haver fet abans exàmen de consciència del seu procedir i de la seva conducta.

Tenim un símbol: Macià; Tenim un màrtir: Companys. I tenim un partit: Esquerra Republicana de Catalunya.

Per això, amics de «La Humanitat», no cal que us trenqueu el cap amb el ressorgiment de l'Esquerra. El que cal es reorganitzar-la; donar-li més vida, més contingut social, base essencial pel demà, sense necessitat de fer demagògia, i, per damunt de tot, apartar un xic els arbres que no ens deixen veure les muntanyes.

Treballem sense repos; que la nostra conducta i els nostres procediments siguin inatacables i llavors ja no serà necessari parlar de ressorgiment, sinó de reafirmació dels nostres Ideals, Procediment i Conducta, no per ésser un partit per uns quants sinó per ésser l'organització política genuïna i representativa del sentir de tot el poble català.

Condecoracions merescudes

Franco esta cometent un greu pecat d'agraïment. Es cert que ha tingut en compte els mèrits d'en Lequerica, però oblidat els dels seus agents consulars.

No val la pena de condecorar-los pel balanç tràgic que suposa l'abandó de tants milers de «rojos» en mans dels alemanys?

VIDA IDEL PARTIT

LES JOVENTUTS I EL PARTIT

per Josep SANS

UNES joventuts són el nervi d'acció, l'impuls, la força motriu que empeny els organismes del Partit sempre endavant vers la fita marcada en els principis bàsics, vers la consecució de les aspiracions màximes dels militants. Sense joventuts un partit polític s'estanca, perd la seva vitalitat, la seva ardidesa, la seva força interior; força que en un moment determinat possibilita el prendre unes actituds o uns acords més o menys extrems, més o menys audaços.

Les joventuts són imprescindibles políticament i ho són encara més en l'E. R. de C. partit majoritari que té l'experiència del poder, que ha estat Govern i que tornarà a ésser-hi el dia de demà, a l'instituir la legalitat republicana a casa nostra.

El nostre partit necessita unes joventuts plenes fé en la Pàtria, en els postulats d'E. R. i en les orientacions que de la direcció superior emanin; Joventuts disciplinades, tancades a tota classe de personalisme i a tota plataforma política, plenament estructurades, amb normes concretes i reals provinents d'un estudi aprofundit de les tasques específiques de la Joventut i dels postulats i necessitats del Partit. Joventuts plenes de voluntat i de força al servei d'aquell i no al servei d'uns dirigents de l'organització juvenívola. Joventuts que estudin tots els problemes que puguin plantejar-se al nostre poble i que preparin les solucions per al dia en què, incorporats individualment els seus membres al Partit, hauran de marcar d'una manera clara i concreta el seu pensament i els seus punts de vista.

Les Joventuts han de tenir consciència del que fan i del que volen. Que no pugui existir mai més aquella cosa absurda d'un partit dins un altre partit, d'un Comitè Executiu que passava per damunt dels acords del Directori...

Joventuts disciplinades i a les ordres del Partit. Tota la força d'aquelles al servei exclusiu d'aquest i tot l'apoi, tot l'ajud d'Esquerra Republicana a les Joventuts per a fer que d'aquest estol de joves d'avui en sorgi en un futur pròxim una selecció d'hommes preparats convenientment que facin possible crear els quadres públics que donguin més endavant a Catalunya nous dies de glòria i d'esplendor.

PAU CASALS A FONT ROMEU

Pau Casals acaba de passar uns dies de repos a Font Romeu. L'il·lustre violoncel·lista ha tingut, una vegada més, un geste cordial per als nostres exilats, als quals ha ofert un vi d'honor al Casino d'aquest centre turístic.

Els refugiats de Font Romeu ens escriuen pregant-nos que des de les columnes de « La Humanitat », agraïm a Pau Casals aquesta deferència. No cal dir que ho fem amb gran plaer.

Cada setmana trobareu "La Humanitat" en venta el "Khedive", Plaça de la Comédie, Montpeller.

ADVERTIMENTS

Preguem a tots els militants que vulguin constituir Comitès Departamentals; Comitès Locals i Delegacions que demanin (E. R. C. 25, rue Ecole-de-Droit, Montpeller (Hérault) les instruccions que hi fan referència.

Inssistim prop dels nostres organismes i militants que no s'adhereixin a cap organització política catalana ni espanyola. Cal atendre's a les normes acordades o sigui, poden mantenir relacions sense contraure cap compromís i sempre que respectin el nostre Partit i els seus acords.

Hem tramés a tots els Comitès i Delegacions les Instruccions que reglamenten llur funcionament. Els que no l'hagin rebut poden sol·licitar-les i els seran trameses.

Es convenient que els Comitès Departamentals, Locals i Delegacions ens trametin l'adreça exacta per a evitar retorns de correspondència i fer-la pública, conjuntament, en un dels propers numeros de « La Humanitat ».

Ple del Directori
Secretariat

INFORMACIO EN FRANCES

S'ha creat dintre del Secretariat del Plé del Directori uns « Serveis d'Informació en francès ». Aquests confeccionen un Butlletí quinzenal que conte: « Política catalana » — « Política espanyola » i « Espanya en el món ». L'esmentat Butlletí serà tramés a periòdics, autoritats i personalitats franceses.

Si els nostres Comitès creuen convenient que sigui trames a algú del seu Departament poden proposar-ho i es procurarà complaure'ls.

Creiem que els nostres militants rebran amb goig aquesta nova iniciativa del nostre Partit.

ALT GARONA

Per tal de portar a terme el propòsit del Comitè Departamental d'E. R. C. de l'Alt Garona de reagrupar les Federacions d'E. R. C., estructura bàsica del nostre Partit, es prega a tots els nostres militants residents en el Departament de l'Alt Garona que s'adrecin, personalment o per escrit, a la nostra Secretaria, facilitant els següents detalls; Nom i adreça actual; Centre, Població i Federació a la qual perteneixien; i Població-Cap de « canton » o la més important que sigui més propera d'allà on viuen actualment o amb la qual tinguin mes facilitats de comunicacions.

També es prega a tots els militants inscrits a la nostra Secretaria, a tots aquells que puguin fer-ho, especialment els residents a Toulouse, que passin a fer efectiu la quota mesal de 25 frs.

TARN I GARONA

El Comitè Departamental d'E. R. de C., prega als seus militants i als que vulguin ésser-ho, d'assistir a la Conferència d'Informació a càrrec del Sr. Marti Barrera del Directori del Partit, i que tindrà lloc a Montauban el dia 26 de novembre a les 3 de la tarda al Cafe de l'Univers, rue Saint-Louis.

ISERE

A Corps, s'ha constituït el Comitè de Relacions de les Forces Democràtiques. En l'acte de constitució, que fou un èxit, Francesc Bosch hi representà l'E. R. de C.

TARN

El proper dia 19 tindrà lloc a la Casa del Poble d'Albi, l'Assamblea Departamental. Tots els militants son pregats d'assistir-hi per tal d'elegir el Consell.

GIRONDE

Diumenge dia 19, a les tres de la tarda i al local del Partit Radical i Radical Socialista Francès, Café de Tourny, Allées de Tourny, 37, Bordeus, tindrà lloc l'Assamblea Departamental de la Gironda amb el següent ordre del dia:

1r. — Exposició del President del C. D. sobre l'actuació portada a terme fins a la data. 2n. — Raport d'un representant del Ple del Directori del Partit sobre política general. 3r. — Elecció del Consell Departamental definitiu i 4rt. — Proposicions, precs i preguntes.

Es prega l'assistència de tots els militants del Departament.

En l'Assamblea general celebrada a Bordeus el dia 5, el Consell Directiu del Casal Català, quedà constituït com segueix:

President: Josep Reig; Vice-President: Josep Estrach; Secretari: Joaquim Juanola; Sots-Secretari: Gabriel Raspall; Tresorer: Maria Taverner; Vocal 1é: Alexandre Manya; 2é: Alexandre Puig; Vocal 3é: Angel Jimenez; Vocal 4é: Josep Fabra; Vocal 5é: Victor Rovira; Vocal 6é: Isabel Peiró.

IMPORTANT

Preguem als militants del Partit que pensin traslladar-se a Catalunya, es posin abans en relació amb llurs Federacions respectives per a rebre les orientacions i instruccions necessàries.

Federació de Barcelona-Ciutat: Miquel Guinart, Allée Val Marie, Montpeller; Federació de Barcelona-Circumscripció: Baldiri Déu, 26 Bd. Rabelais, Montpeller; Federació de Tarragona: Jaume Castelló, Angle Chemin de l'Herbette, Route de Palavas, Montpeller; Federació de Lleida: Leopold Morant, 10 rue Levat, Montpeller i Federació de Girona: Josep Delmàs, 5 Avenue Lepic, Montpeller.

Josep VIDAL i Jaume BASTE assassinat pels Alemany

De Bourg Lastic (Puy-de-Dôme) ens arriba la notícia de l'assassinat comés pels alemanys, en les persones dels nostres correligionaris Jaume Basté i Josep Vidal.

Varem cuidar a demanar la corresponent informació al nostre amic Josep Vidal, pare d'una de les víctimes i delegat del Partit en aquell Departament, i avui tenim en el nostre poder la trista confirmació del fet.

Josep Vidal era soci del Casal d'Esquerra Estat Català d'Hostafrancs i Jaume Basté del Casal Català Martinenc de Barcelona.

El Plé del Directori del Partit i « La Humanitat » expressen al seus familiars la profunda impressió que els ha causat aquest odiós crim.

Imp. de la Presse. — Montpeller
Le gérant: RONSO.

LA RENOVACIÓ NECESSÀRIA

per Heribert BARRERA

Quan al cap de gairebé 6 anys d'exili els Catalans mirem endarrera i recordem els temps passats: el 14 d'abril eufòric, l'efímera República Catalana, el forcejar de la discussió de l'Estatut, les eleccions del 1933, la llei de Contractes de Conreu i el 6 d'octubre, el Bieni Negre, el 16 de febrer i el 19 de juliol, el 3 de maig, la revolució i la guerra, totes aquestes dates (aviat no hi haurà dia de l'any que no sigui, per nosaltres, una efemèrida gloriosa o luctuosa) i tots els fets corresponents que ens van venint a la memòria, ens deixen una impressió barrejada, de melangia i de recança però certament també d'entusiasme. Qui més qui menys s'ha fet vell i aquells temps eren els bons temps. Tantes coses que hauríem pogut fer si haguéssim sabut entendre'ns, organitzar, preveure... Tanta energia malgastada! Però també, malgrat tot, en aquest poble que ha suportat tot això sense perdre la fe, quines possibilitats no s'enderiven encara?

El català que fa balanç dels darrers quinze anys, que considera quina es avui la situació de Catalunya i quin és l'esperit del seu poble, pot entristir-se però no té motius per descoratjar-se. Endarrera els vacil·lants i pessimistes. Res no és perdut, res no és mesquí, com digué un dels nostres poetes.

No reneguem doncs d'un passat que és el nostre. No en reneguem ni tan sols els més joves, que no van intervenir-hi. El 6 d'octubre fou una atzagaiada, d'acord, però és també una lliçó que ens podrà ser molt útil. Quan el 19 de juliol, els nostres homes van fer el que calia, però potser tres o quatre dies més tard no van ser prou valents: deixem als historiadors de lamentar-ho; els que vulguin fer-la i no escriure-la, la història, cal simplement que se'n recordin. I ara tornarem, potser, a viure moments sinó idèntics igualment difícils, que exigeixin que als llocs de responsabilitat hi hagi sobretot gent coratjosa i decidida. Polítics d'empenya i no allò que en diuen intel·lectuals « dilettanti » de la política.

Perquè el tot està en saber recollir la lliçó del passat. Els errors i els encerts d'ahir són irrevocables, uns i altres són nostres, del bo i del dolent som hereus. Ni malediccions ni jeremiades inútils, però que el passat ens serveixi d'experiència pel present i pel futur. El que ens cal als catalans és tenir memòria, recomençar com si res no hagués passat seria inadmissible. Potser els nostres fills referan les nostres equivocacions. Però no passem per la vergonya de refer-les nosaltres mateixos.

Aquests bons propòsits són afortunadament lloc comú entre nosaltres. Tothom hi està d'acord. El que és més difícil és concretar-ho. I si no parem compte ens trobarem que aquesta renovació quedarà només en paraules. Canviarem noms quan no han estat els noms els que ens han fet mal sinó les coses que hi havia al darrera. O bé renovarem allò que justament no caldria. Parlem-ne doncs entre tots del que cal renovar; principis, procediments, persones. Aprofitem la mica de lleure que desgraciadament encara ens queda. I si les circumstàncies, que continuen essent

UNA NOVA VÍCTIMA DEL FRANQUISME

SALVADOR ALBERT

per Francesc IRLA

Condemnat a mort per un dels tribunals pretorians que actuen sota el règim falangista, reduït a la reclusió perpètua i més tard indultat; confiscats els seus limitats béns; sotmés a l'oprobri d'un tàcit refús de comunicació social que ha fet més dramàtic encara el complex ambiental d'un país oprès, Salvador Albert ha hagut de caure, retut, a la fi, per la tragèdia d'una indignació material que ha anat minant el seu organisme físic.

Heu's aci un home, que espiritualment, fou un agraciament del déus. En les disciplines de l'intel·lecte, res li era estranger. Poeta, assagista, crític, dramaturg, novel·lista, Albert posseïa admirablement la facultat de percebre les distintes percussions de l'esperit.

La seva producció assoleix una penetració i una valor excel·lentes que es remarcaren profundament amesura de la successió del temps. Sobretot com a poeta, Albert ha produït obres que poden restar de condició antològica. La seva lírica pren una força d'evocació una forma clàssica que li permet de plaçar-se entre els més subtils aèdes catalans. I com a comentarista crític, resta inconfundible la seva contribució catalana a l'estudi del geni d'Ibsen, el gran dramaturg norueg, la profunditat, la subtilitat de percepció i de justesa crítica de la qual la fan comparable als treballs similars, de ressonància europea de Bracke i del compte Prezor. També ha excel·lit Salvador Albert en l'aspecte de l'intel·lectualisme pur. Una sèrie de produccions assenyalen vigorosament la seva jerarquia. A « Joventut » i més tard en el seu llibre « Involució », hi deixà una estel·la fonda del seu pensament sagaç i clarivident.

Però on més Salvador Albert palesà un tremp d'un relleu inoblidable fou dins el domini públic. L'home exemplar, « l'home força » apareix amb tota la seva vigoria en aqueix aspecte. En els primers temps de la seva formació espiritual, Albert combregava amb l'individualisme intransigent de Stirner. Mes tard s'operà en el seu esperit una evolució progressiva, transformant-se en un educador social de les masses. Ell, sense declinar en el culte de l'energia i de la voluntat en el sentit nietzchià, sense perdre l'afany de l'elevació de la personalitat vers les cimes d'un estadi superior, descendeix noblement, fins podríem dir « apostòlicament », a sembrar entre les multituds la sement feconda de llur emancipació essencial, la de l'esperit Col·locat, així, enmig d'una comunió directa amb el poble, Salvador Albert, en un instant en què fou sol·licitat per les forces avançades de l'Empordà per a la representació parlamentària, oferí el seu nom i el seu prestigi i en una lluita, que podríem qualificar d'històrica, sortia victoriós i permetia que la democràcia empordanesa mantingués la seva tra-

ducció gloriosa. Del ritme amb què ve seguir l'identificació popular n'és exemple el fet, excepcional en les pràctiques polítiques de la nostra terra, de poguer investir-se durant vuit vegades consecutives de la Diputació a Corts en el mateix districte de La Bisbal.

A l'instaurar-se la República, Albert, va sentir que la seva tasca restava acomplerta. Ell era un home que s'inclinava i es fervoritzava en « l'evangelització »; era, en síntesi, un Apòstol; i volia retreure's de les activitats polítiques per a dedicar-se preferentment a les obres de l'esperit. Llavors fou quan se'l nomenà Ambaixador a Bèlgica on restà fins al període turbulent del 1934. Després, voluntariament, va recloure's en un clos patriarcal, en plena consacració endòmica de la seva passió per les recerques i el cultiu literaris.

Així va trobar-lo el moviment sediciós franquista. La seva imdomptable independència no podia restar passiva davant l'atemptat insurreccional; llavors també va oferir el nom, per si es creia útil interessar-lo a profit de l'ortodòxia representada pel govern republicà, però el seu concurs no tingué efecte tangible.

Malgrat tot, i a despit de la seva immobilitat personal durant tota la durada de la guerra, Albert, va veure's complicat en un procés, considerat com un home rezelós, i incurs d'inculpació per ajut a la « rebel·lió ».

Ja hem vist quina fou la seva condemna i el desenllaç tràgic i irreparable. Perquè fou sentenciat Salvador Albert? És fàcil de presentar-nos el pretexte inductor.

Albert fou, en un espai de 30 anys, la personalitat política més caracteritzada de l'Empordà, volem dir l'home representatiu que amb plé vigor i amb empenya imdomptable oposava l'integritat del seu talent i del prestigi a les forces de reacció.

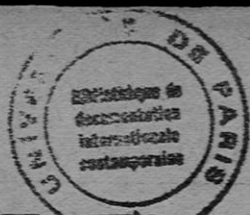
El que no pogueren assolir mai els adversaris de sempre, per l'acció de mitjans més o menys dreturers, dintre la legalitat, ni tampoc per camins immorals i subrepticis, ha estat obtingut ara pel fet d'una reacció brutal que ha creat un clima afros de perturbació.

Sols així podien rompre l'esperit d'acer que fou Salvador Albert. La seva austeritat, el reflexe de la seva vida oferien un esclat tan diàfan, tan transparent, que totes les intencions capcioses i perverses es debatien estèrilment enfront d'una conducta rectilínia i ferma. Car Albert era l'home que havia pres per divisa consagradora aquella màxima de Juvenal que era cara, també, a Rousseau: « L'home és deu sempre a la veritat... » I els homes que es rendeixen al culte religiós de la Veritat no tenen pas plaça, dignament, sota l'imperi oligàrquic, ni enmig dels fanatismes dels regimes dictatorials.

greus, no ens aconsellen d'insistir sobre el que pot desunir-nos, comencem per allò on ens sembl que estarem tots d'acord.

Només que amb un índex del que caldria examinar, ompliríem potser aquesta diminuta « Humanitat ». Però hi ha un punt que no volem passar per alt: del 1936 ençà hem fet la desastrosa experiència dels eufemismes. Naturalment no ens han portat enlloc perquè

la política d'un partit democràtic, política de massa, exigeix claretat, refusa el confusióisme. Davant del qui resta silenciós o diu les coses a mitges i amb reserves mentals, el que parla clar sembla tenir raó encara que no en tingui. Renovem doncs, i, per exemple, ja que no som de « Unió Nacional Espanola », perquè no hem de dir-ho sense embuts, clar i català?



la humanitat

Portantveu d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

Fundador : Lluís COMPANYS

Nº 6. — 2ª EPOCA.

PREU 2 Frs.

1er DESEMBRE 1944.

EDITORIAL

ELOGI DEL MILITANT

EN l'espai de dos mesos els militants d'Esquerra Republicana de Catalunya a França s'han organitzat fortament. Avui, en tots els departaments francesos on es troben nuclis de refugiats, les organitzacions del Partit agrupen tots els seus antics components. A Perpinyà i a Montpeller, a Bordeus i a Tolosa, a Carcassona i a Montauban, a Cajarc i a Albi, arreu, s'han retrobat els qui fa lluitaven junts ben abans de l'adveniment de la República i aquells altres que, més joves, s'anaren integrant amb fervor i entusiasme al servei de Catalunya i sapigueren defensar-la en tots els moments, en totes les ocasions, per tots els mitjans. Tots, velles i joves, pagaren llur fidelitat a l'ideal amb l'exili, tots han sofert, tots podrien explicar-vos llur epopeia. Els camps d'Argelès, de St-Cyprien, d'Agde, de Brin, de Vernet d'Ariège; les Companyies de Treballadors on es tractava els homes com un remat sense personalitat; les requisicions civils per a anar a treballar a Alemanya; la vida al marge de la « legalitat » representada per Vichy... Això, i la tragèdia que representa sis anys d'allunyament de la pàtria, la massa de militants del Partit ha sapigut suportar-ho amb una entesa i una dignitat veritablement admirables.

I ara que es retroben, els homes de l'Esquerra no pensen ni volen parlar de les tragèdies passades i deixen de banda l'extraordinari conjunt de fets que n'hagués pogut fer uns decebuts i uns inconformistes sistemàtics. Catalunya passa per damunt les contingències, sovint tràgiques, que ha hagut de suportar i per Catalunya, un xic envellida, però amb l'entusiasme i la devoció de sempre, la nostra gent es disposa a reprendre la lluita.

Deixeu-nos-ho dir : difícilment en cap partit polític podria trobar-se aquesta extraordinària bona fé, aquest entusiasme unànim, que existeix, latent, en el militant de l'Esquerra. I, sobretot, aquesta fidelitat a Catalunya que fa endevinar-li qui sap les coses i que li ha dictat tothora, d'aquell 12 d'abril memorable als moments que estem visquent, la seva línia de conducta. Ara mateix, el militant de l'Esquerra, escampat arreu de França, ha donat una lliçó magnífica del seu sentit polític. Els qui no corrent volaven, amb un entusiasme digne de millor causa, volien catequitzar-lo. Parlant en nom d'una unió que no té res de nacional i d'una aliança que encara té menys de catalana, hom li presentava un programa mirífic de pau, de fraternitat i de confusió en el qual estaven inclosos tots els homes i totes les organitzacions, tots els ideals i totes les esperances. No comptaven, però, amb què la nostra gent comença a tenir un xic d'experiència de les coses. Res més natural, doncs, que es demanessin detalls i aclariments que no podien respondre's d'altra manera que amb verbalismes i vaguetats... I l'home de l'Esquerra, que moltes vegades vivia en una contrada isolada de tota comunicació, remerciava però no feia ni mig pas avant i deia que el Partit, tot el Partit, ja fixaria una línia de conducta; que els còrracs i els apetits personals més o menys legítims importaven poc quan es tractava de l'estructuració d'una política que podia ésser transcendental per a la nostra terra.

Egoisme, incomprensió, esprit de cleda ? La resposta ha estat categòrica. En cada capital de Departament, els llenguatges isolats, els pagesos, els vilatans, tota la massa que integra l'Esquerra, es retroba i parla dels problemes que l'hora actual planteja. I allí veurieu, en un ambient de comprensió i d'entusiasme, com tots els que foren protagonistes de tantes lluites a casa nostra reafirmen llur fé en Catalunya terra democràtica i liberal i en tot allò què Catalunya representa. No pas d'una manera inconscient i descordada, creient que tot s'arranjaria per miracle. La gent sent la responsabilitat del moment, tot el que l'hora actual representa, tot el que cal renovar i superar, tot allò que és caduc i inexistente. A l'Esquerra hom no resta estancat en una beatífica posició d'espera, sinó, que, conscient del que el Partit representa i del paper que haurà de jugar en un futur més o menys immediat, el militant aporta el seu punt de vista amb entusiasme i independència.

Ningú, com nosaltres, s'adona de tot el que caldrà fer per a posar-se al ritme de la nova civilització que sorgirà d'aquesta guerra. Ningú, com els nostres militants, ha passat l'esprit de clos. Aneu en qualsevol Assemblea Departamental, fixeu-vos com es parla de Catalunya i del seu demà, com es senten uns neguits de cara a la integració a un nou clima de llibertat; com es discuteix clarament de tots els problemes que se'ns plantejaran, com s'afirma, insubornable, la personalitat de Catalunya... I de cara a realitzacions immediates, l'home de l'Esquerra és igualment unànim : no volem ni demagògies, ni improvisacions, ni confusions, car això repugna a la nostra manera d'ésser i, sobretot, Catalunya està prou malmesa perquè, amb la nostra inconciència, haguéssim de procurar-li noves convulsions. Volem, simplement, perquè això ha de permetre'ns entrar a casa nostra amb passa ferma i evitarà els estralls d'altres desastres, el restabliment de la legalitat anterior al 19 de juliol del 1936, sense que això vulgui representar, de cap de les maneres, el més lleu obstacle a ulteriors reivindicacions. Volem que tots els catalans s'integrin a aquesta gran tasca de reconstrucció política i espiritual de la nostra terra i per això l'Esquerra preconitza i realitzarà una veritable unitat nacional catalana. Volem això

L'actualitat política

EL PRESIDENT A PARIS

El dimarts d'aquesta setmana el President Irla es traslladà a París on ha de tenir importants entrevistes polítiques.

LA POSICIO DE MIQUEL MAURA

Un dels fets més sobressortints de l'actualitat política és la posició que Miquel Maura acaba d'adoptar amb referència al règim franquista. Tots els nostres lectors coneixeran el seu punt de vista — dimissió de Franco, dis solució de la Falange, Govern de transició que vagi al restabliment de la legalitat republicana i estatutària — perquè hàgim d'insistir-hi.

El fet, però, que un representant diplomàtic franquista hagi acceptat aquestes entrevistes, demostra la precarietat de la posició del Govern espanyol, que ve confirmada per les declaracions que acaba de fer l'Ambaixador d'Espanya a l'Argentina desmentint que Franco hagi demanat refugi al Govern d'aquest país. A més, en el darrer Consell de Ministres celebrat pel Govern Espanyol no hi ha hagut acord al discutir-se el problema polític. Remarquem que un d'aquests Consells ha durat tres dies.

Amb referència a la posició adoptada per Maura, tota la premsa falangista reacciona iradament i l'insulta amb el característic estil barrocamment imperial.

DEMOCRACIA...

A requeriments d'elements del P. S. U. C. uns « guerrillers » s'han presentat a l'impremta on s'edita « Catalunya » (Portantveu de l'Aliança Nacional de Catalunya de la Zona Nord) i s'han incautat del que restava de la darrera edició. El motiu és que no s'hi parlava del Congrés de la U. N. E. celebrat darrerament a Tolosa i ademés s'hi defensava la legalitat republicana i els Estats.

DISSOLUCIO DE L'A. N. de C.

Els elements catalanistes de París han acordat disoldre l'Aliança Nacional de Catalunya que mantenia un delegat dintre la « Unión Nacional Espanola ». D'aquesta manera resta la via lliure per a la constitució de la segona Solidaritat Catalana. Es creu imminent la publicació d'un manifest.

EL PRESIDENT MARTINEZ BARRIOS ALS ESTATS-UNITS

La Ràdio Americana dona compte del viatge que està efectuant pels Estats Units el President de la República Espanyola senyor Martínez Barrios. Des New-York el Sr. Martínez Barrios ha adreçat un missatge als espanyols, que publica tota la premsa americana, i ha pronunciat, davant un auditori nombrosísim, entre el qual s'hi trobaven nombroses personalitats de la política nordamericana, una important conferència.

40-5755

D'ACI I D'ALLÀ

A MONTAUBAN

El passat dia 26 tingué lloc a Montauban l'anunciada conferència d'informació a càrrec del Sr. Martí Barrera. Una assistència nombrosíssima omplèn el local.

Obert l'acte pel Sr. Marcet, President Departamental que es trobava acompanyat per tots els membres del Consell, Martí Barrera donà compte de les darreres informacions rebudes del Secretari General del Partit, Sr. Terradelles, informà sobre les actives i laborioses gestions que s'estan portant a terme per la constitució de la Unitat Nacional Catalana i remarcà la necessitat que existeix de portar una actuació disciplinada, que no exclou mai ni l'entusiasme ni les realitzacions, per part de tots els membres de l'E. R. de C. per tal de fer possible una tasca altament profitosa per la Llibertat de Catalunya.

El senyor Barrera finalitzà demanant si algun company desitjava li fos aclarit algun concepte, i després d'algunes intervencions dels assistents, el Sr. Duran i Guardia concretà el pensament dels militants demanant que, per part de tots, es dongui compliment als acords del Ple del Directori i expressant la seva confiança en la direcció Superior del Partit.

Cloqué l'acte el Sr. Marcet demanant a tots una aportació voluntària per tal d'ajudar el portantveu del Partit, « La Humanitat », a la qual petició s'adheriren els assistents amb força entusiasme.

Acabat l'acte, els reunits es traslladaren al Casal Català on tingué lloc un vi d'honor, amb assistència dels representants dels partits que formen el Comitè de Relacions de les Forces Democràtiques.

Mateu Lladó i Figueres es morí

En plena joventut, a vint-i-vuit anys, ha mort a Barcelona el nostre company Mateu Lladó i Figueres.

Mateu Lladó fou un excel·lent periodista. Desde « La Humanitat » i « La Rambla » sempre menà ardidament companya per la bona causa. A l'ésser mobilitzat, Mateu Lladó no oblidà pas la seva condició de periodista i escrigué un llibre d'escenes viscudes en el Front de l'Ebre.

Fet presoner a l'ensulciada del front català, durant llargs mesos estigué empresonat i, ara que la seva vida començava a normalitzar-se, ens sorprèn dolorosament la nova de la seva mort.

A la seva esposa i al seu germà, el nostre estimat company Josep Ma. Lladó i Figueres, « La Humanitat » adreça el seu més sentit condol.

(ve de la pag. 1

i, sobretot, volem en tots els ordres i en totes les ocasions una claretat, una llealtat, una altesa de mires que permeti moure'ns en un clima en què les habilitats, les maniobres i les suspicacions no hi tinguin cabuda. Volem, per damunt de tot, el retorn a les nostres llibertats. D'ací que els militants de l'Esquerra es retrobin i, unànims, marquin una fita a assolir. D'ací que l'Esquerra més que mai pugui parlar de vitalitat i amb plena independència. Tot això és obra del militant, d'aquest conjunt magnífic de gent de bona fé i de sentit polític que, no prestant-se a ésser joguina de ningú, mai ha deixat de creure en Catalunya i que sap que, a l'altra banda del Pirineu, la gran majoria dels catalans continuen creient en la Pàtria, en la democràcia i en la llibertat.

Havia vist morir una Europa

Sempre s'en veuen de noves ! Ara resulta que Don Carlos Sentís és un demòcrata de la primera hora i que ell, que va escriure un llibre, tifa i pompós, en el qual es cantaven les absoltes de tots els pobles lliures, ha fet qui sap les coses en defensa de la bona causa. Aquest llibre es titula « La Europa que yo he visto morir ».

Sentís va veure-la morir, aquesta Europa, fent d'espia franquista. Un dia el trobaren robant certs documents a l'Ambaixada Espanyola de París, on llavors era funcionari. Després, sense embuts fou dels qui, d'un cantó a l'altre, es lliuraren enterament a Franco. A l'entrar-hi els falangistes, Sentís anà a Barcelona. Totseguit vinguèren els honors i fou Secretari del Ministre falangista Sanchez Masses; enviat especial allí on volia, anà retratat per tots els diaris com un personatge tan considerable com la Pilar Primo de Rivera, que segons les males llengües és la millor modista d'Espanya car, d'una camisa vella, ha sapigut fer-se'n una magnífica combinació...

Naturalment, quan Alemanya guanyava Sentís, exultant, en cantava les excel·lències, viatjava d'un cantó a l'altre i àdhuc veia morir una Europa.

Les coses canviaren : Don Carlos s'adonà que s'havia equivocat. Llavors el xicot féu que el nomenessin corresponsal de « La Vanguardia » a Alger on s'oferia a certs organismes anglesos. Almenys que el deixessin anar a Londres... Però aquesta vegada el joc no li ha sortit bé al « dinámico Carlos Sentís ». I el xicot, a Barcelona, ha de passar com un traïdor, delator, ex-catalanista i, naturalment, redactor de « Destino ». I veure com ressuscita l'Europa que havia vist morir. I el bô del cas és que totes aquestes coses son certes.

AJUDEU-NOS!

Avui publiquem la continuació de la llista de subscripció. Cada dia rebem més donatius i cartes dels nostres amics plenes d'entusiasmes encoratjaments. Topem amb dificultats per poguer fer de « La Humanitat » el portantveu que Esquerra Republicana de Catalunya mereix. Comptem, però, superar-les, en partida, ben aviat, a tal punt que segurament en la nostra propera edició « La Humanitat » apareixerà a format considerablement més gran que l'actual. Cal, però, que els nostres amics sostinguin els nostres esforços i que continuïn trametent llur ajuda car el nostre portantveu es sosté exclusivament de les aportacions dels seus llegidors.

Heus, ací la nostra cinquena llista que no podem publicar íntegra degut a la manca d'espai i que completarem en el nostre proper número :

Suma anterior : 5.515 fr.; Béziers, Joan Passaït : 35 fr.; Un del Pla de Cabra : 50 fr.; S. M., d'Argenton : 50 fr.; Montpellier, Calvo : 50 fr.; Bordeaux, Miquel Puig : 25 fr.; Bagnères Joan Oller : 25 fr., Pere Borrell : 100 fr.; Paris, Un nacionalista : 500 fr.; Fiat, Josep Franques : 105 fr.; Bagnères de Bigorre : Josep Canaval : 25 fr., Dolors de Abad : 10 fr.; Galgam, Jaume Llorens : 50 fr.; Montpellier, Salvador Caracena : 100 fr.; Var, J. G. : 200 fr.; Montpellier, un republicà federal : 500 fr.; Roura Tuneu : 50 fr., Josep Rossol : 5 fr.; Miramas, Juli Gauchia : 25 fr.; Banvillers, Josep Galceran : 220 fr. — Total : 7.640.

J. E. R. E. C.

L'ASSEMBLEA DE L'ALT GARONA

El dia 19 de novembre tingué lloc l'Assemblea de les Joventuts d'Esquerra Republicana Estat Català de l'Alt Garona. L'acte, que assolí un gran èxit, fou presidit pels companys Camarasa del Comitè Executiu i Roig, Làzaro, Eroles i Tresseres de la Comissió Organitzadora. Entre els assistents, a més d'una nombrosa representació del grup femení de les J. E. R. E. C., els companys Vitaller del C. Departamental d'E. R. C., Pau Planelles i J. Pons, representant les Joventuts del Tarn i Garona i dels Gers. Així mateix representants d'Acció Catalana i d'Estat Català.

Camarasa obrí l'acte exposant l'actuació de les J. E. R. E. C. desde la nostre entrada a França. Seguidament es donà lectura a una comunicació del Comitè Executiu de les Joventuts en el qual es precisa d'una manera concreta la posició de les J. E. R. E. C., llur objectiu, pensament i línia de conducta, sempre, però, dintre la disciplina d'Esquerra Republicana de Catalunya.

« El nostre Gran President, Francesc Macià donà en quatre punts concrets el seu pensament i el seu programa, deia la comunicació. En aquella crida en la qual demanava lluitar per una Catalunya políticament lliure, socialment justa, econòmicament pròspera i espiritualment gloriosa que sigui un far lluminós guia de la humanitat i del progrés, s'hi troba condensada tota la idealitat del gran patriota i les aspiracions de les seves Joventuts, les Joventuts d'Esquerra Republicana Estat Català. »

Es rete un sentit homenatge a la memòria dels Presidents Macià i Companys així com a la de tots els caiguts per la Llibertat, guardant-se, dempeus, un minut de silenci.

El company Vitaller en nom del Consell Departamental d'E. R. C. feu ús de la paraula i es llegí també, una entusiasta adhesió del company Ibàñez, del mateix Consell. Seguidament es nomenà el següent Consell Departamental : Secretari d'Organització : Pau Tresseres; d'informació : Jascint Roig; Propaganda : Matilde Bertran; d'Afers Socials : Francesc Eroles; Premsa : Pilar Petit; Finances : Joan Bertran i Comptador Antoni Làzaro. A continuació s'acordà adreçar al President de Catalunya, Sr. Josep Irla la més entusiasta i encoratjadora adhesió pels treballs que efectua pel restabliment de les llibertats catalanes ; al Directori del Partit i al Comitè Executiu de les J. E. R. E. C. la més fervent adhesió i l'assegurança d'una actuació disciplinada, fent constar la seva simpatia al Consell Departamental de l'Alt Garona per les facilitats trobades en pro de la reorganització de les J. E. R. E. C.

QUI MANA AGI ?

A Martinet de Cerdanya se celebra la Festa Major. No hi manca el Comandant de la « plaza » de la Seu d'Urgell seguit de la seva plana major d'oficials, tots d'allò més « caballeros ».

A la nit sarau. Les forces militars alludides trien les noies més maques, Així succeeix en el segon i tercer ball. Però... les noies prefereixen els seus, de balladors, i es refusen de giravoltar més amb la « tropa ». Gran indignació. Escàndol i cops de peu.

« Que se han creïdo esos catalanes groseros ? Se suspende el baile ».

I així fou fet. Els músics desaren els instruments i la Festa Major s'acabà a les deu de la nit.

VIDA DEL PARTIT

IMPORTANT

Per un assumpte d'interès es prega a tots els militants, de la Federació de Barcelona-Circumscripció, que trametin amb urgència llur nom, adreça i comarca a què pertaneixien, al Sr. Baldiri Deu, 26, Bd. Rabelais, Montpellier.

DIMISSION

El nostre amic Josep Gomis (de Blois) ens prega que fem pública la seva dimissió de Vice-President de « Unión Nacional Espanola » en el Departament del Loire-et-Cher.

BAIXOS PIRINEUS

Tots aquells que puguin tenir notícies de l'exilat Manuel Mas Ferrer, de Badalona, d'uns 40 anys d'edat, internat al camp de Saint Cyrien en els primers temps de l'exili, son pregats de comunicar-ho a aquesta Redaccio, o bé a Pere Vigo, 2, Rue Ollé-Laprun, Jurançon. Pau (B.-P).

AUDE

Preguem a tots els militants del Departament de l'Aude, que encara no s'hagin posat en contacte amb el Consell Departamental, que ho fassin per mitja dels Delegats corresponents, quines adreces son: Joan Prat, Cafe Glacier a Carcassona; Adolf Pujades, rue St-Hubert a Bram; Antoni Armengol, 37, Place Gambette a Castelnaudary; Josep Solé, Fontarèche, Canet-d'Aude per Lézignan-Corbières; Josep Sabater, ancienne Porte des Catalans n° 9, a Narbonne; Joan Pratsavall, Serviès-en-Val.

LEZIGNAN-CORBIÈRES

En l'assemblea celebrada per tal de constituir el Grup Local d'E. R. de C. quedà elegit el següent consell: President, Josep Solé Vinyes; Secretari, Andreu Pàmies i Dolcet; Tresorer, Josep Solé Llauredor. S'adreça una salutació al Consell Directiu del Partit i una altra al Consell Departamental.

HERAULT

MONTPELLIER

El diumenge, dia 3, tindrà lloc, a les deu del matí, i al local de la Rich'Taverne, una reunió de Delegacions dels Comitès Locals del Departament. L'ordre del dia és: 1r. Situació d'E. R. de C. a la localitat; 2n. Informe del Comitè Departamental; 3r. Orientacions i 4t. Precs i preguntes.

CESSENON

El dia 25 tingué lloc a Cessenon un acte d'informació i propaganda organitzat pels elements d'Esquerra Republicana de Catalunya i de la U. G. T. i C. N. T. de dita població. Fou remarcada l'assistència d'una nodrida representació del Partit Socialista Francès. Presidí l'acte el company Joan Rallo. Després d'un breu parlament del company Rodríguez representant del Comitè C. N. T.-U. G. T. s'adressaren a l'Assemblea els Srs Josep Solans i Hilari Salvadó, del Comitè Local d'E. R. de C. de Béziers, els parlaments dels quals foren molt ben acollits. Al final de l'acte, el representant local del Partit Socialista Francès adreçà uns mots emotius a l'assemblea fent palesa la simpatia del seu Partit vers els republicans espanyols i l'ideari exposat a través dels parlaments.

L'acte constituí un veritable èxit.

MITING A ADGE.

El proper diumenge dia 3, a les 2 de la tarda, es celebrarà a Agde, (sala del Varietés Cinema) un miting d'afirmació republicana organitzat pel Comitè Local de Relacions de les Forces Democràtiques. Hi parlaran: Pasqual Tomàs, per la U. G. T. i P. S. O. E.; Manuel Buenacasa per la C. N. T. i J. Rodríguez Papaseit, per Esquerra Republicana de Catalunya.

BEDARIEUX.

Els companys Rallo i Granada del Comitè Local de Béziers es traslladaren a Bédarieux el dissabte dia 4 de novembre per tal de tenir una conversa d'orientació i propaganda amb els militants d'E. R. de C. de la població. Foren molt ben acollides les seves explicacions.

PUY-DE-DOME

En aquest Departament s'encarrega del reagrupament dels militants el Sr. Josep Llançó Simon, 10, rue Fontaine du Large, Clermont-Ferrand.

ALT GARONA

Heu's aci la composició del Consell Departamental de l'Alt Garona, domiciliat al 48, de la rue de Metz a Tolosa: President: Joar Alvarez de Lara; Vice-President: Lluís Arnalot; Secretari d'Organització: Vicent Vialler; Secretari de propaganda: Delmir Ibanez; Secretaria jurídica: Josep Benet; Secretaria d'informació i Premsa: Miquel Galceran; Secretaria d'Afers Socials: Josep Anglada, Jaume Rodeja, Josep Farrero; Tresorer: Cosme Petit; Comptador: Enric Serra.

LANDES

Els nostres militants d'aquest Departament son pregats de posar-se en contacte amb el Delegat, Sr. Josep Roig, Lue (Landes).

LOIRE-ET-CHER

Tots els militants d'aquest Departament son pregats d'adreçar-se al Delegat, Sr. Josep Gomis, 6, rue Boesnièr, Blois (Loire-et-Cher) per a tot el que faci referència a qüestions del Partit en el Departament.

Les Assemblees Departamentals

GIRONDA

El dia 19 de novembre tingué lloc al Gran Café Tourny, de Bordeus l'Assemblea Departamental. Hi acudí un nombre molt important de militants.

El President interí, senyor Rafel Portas obrí l'acte i féu una magnífica exposició de les activitats del Comitè. Així mateix féu un anàlisi dels principis bàsics del nostre partit i els declarà perfectament a to de les actuals circumstàncies. L'interessant informe fou aprovat i molt aplaudit. A continuació s'observà un minut de silenci en homenatge als caiguts.

A continuació el Sr. Sauret pronuncià un interessantíssim discurs-informe de l'actuació del Partit des de la clandestinitat fins al moment. Felicità els membres del Comitè perquè en llur actuació s'han cenyit en un tot a les línies generals traçades pel Ple del Directori. Analitzà seguidament les relacions amb els bascos, nacionalistes catalans, partits i sindicals espanyols i explicà la nostra posició entorn dels problemes que plantegen aquelles relacions. Explicà el què, segons el Partit, ha d'ésser la Unitat Catalana i subratllà la necessitat que sigui molt més que un retol per a fer bonic, Cal — digué — que resulti una entesa complerta en el Govern, al carrer i a la premsa, si es vol fer una tasca eficient i patriòtica. En el Govern provisional cada representació ha de saber a que es compromet i com es governarà davant els greus problemes que plantejarà la desaparició del règim franquista. Declarà que l'Esquerra no és enemiga de ningú i fa un elogi emocionant del militant el qual ha demostrat — davant certs problemes polítics — darrerament plantejats — un seny, una fermesa i una disciplina que l'acrediten com a exemple de ciutadania.

El senyor Sauret fou largament aplaudit. El President, Sr. Portas, demana, i així fou fet l'aprovació de l'interessant i magnífic discurs i, al mateix temps, que tothom aplaudís a peu dret en senyal d'adhesió a la política i activitats del Ple del Directori.

A continuació, i per part de la presidència, es donà lectura a les conclusions de l'Assem-

blea les quals foren aprovades per unanimitat. En elles hi figura: una salutació al President Sr. Irla; el desig que sigui aviat un fet la creació del Bloc Català i acceptació — sense negar les transformacions necessàries posteriors — de la legalitat constitucional del 1931 i l'estatutària del 1932 i 1936; el manteniment de relacions amb les forces democràtiques espanyoles; preparació de la tasca econòmico-social de cara al retorn a Catalunya i acceptar la disciplina del Ple del Directori al qual se li atorgà la confiança per a portar a terme una tasca ben eficient.

Seguidament fou elegit el següent Comitè Departamental: President, Rafel Portas, de Girona; Vice-President, Llorenç Aragay, de Barcelona-Circumscripció; Secretari General, Joan Carbó, de Barcelona-Circumscripció; Organització i Propaganda, Alexandre Manya, de Barcelona-Ciutat; Relacions, Salvador Vilanova, de Barcelona-Ciutat; Tresorer, Josep Estrach, de Girona; Comptador, Antoni Roig de Lleida; Vocals, Josep Espanyol, de Tarragona; Lluís Sorribas, de Lleida i Josep Roig, de Tarragona.

L'Assemblea acabà amb un crit de « Visca Catalunya ! » al qual tothom hi respongué amb una forta i pregona emoció.

TARN

Amb una gran assistència i amb un entusiasme desbordant tingué lloc, el dia 19 de novembre, l'Assemblea Departamental del Tarn.

Després d'un ampli debat en el qual feren ús de la paraula un bon nombre d'assistents i durant el qual es posà de relleu el sentit de responsabilitat dels militants d'Esquerra Republicana de Catalunya, es procedí a l'elecció del Consell Departamental que quedà constituït així.

President: Ramon Gallart, de Barcelona-Ciutat; Secretari Lluís Surroca; Vice-President, Francesc Serratssel, de Barcelona-Circumscripció; Caixer, Ramon Batlle, de Barcelona-Ciutat; Vocals: Antoni Castel, de Lleida; Julià Domingo, de Barcelona-Circumscripció; Josep Molla i Pere Estragó, de Girona; Eugeni Guillen, de Lleida; Joaquim Blanc i Josep Marqués, de Tarragona.

BASCOS I CATALANS

per Humbert TORRES

La necessitat de donar sortida a originals d'actualitat inajornable ha fet que « La Humanitat » no s'ocupés abans, com era degut, de la visita que ja fa unes setmanes ens féu una autoritzada representació del Govern Basc. Avui podem parlar degudament d'aqueix important fet polític.

Tothom sap que hi ha una vella i sincera amistat entre els nacionalistes bascos i els catalans, nascuda de la comuna aspiració a la llibertat dels respectius pobles, i era natural el desig que uns i altres sentíem, en les circumstàncies presents, d'un intercanvi d'impressions, a fi d'obrar ben compenetrats, en benefici de la causa que tots defensem.

L'entrevista fou cordialíssima. Tothom parlà amb claretat, i tant la representació basca com la catalana feren un objectiu examen de la situació del problema nacionalista a casa seva, premissa indispensable per arribar a conclusions pràctiques. Aqueix examen permeté de constatar que si la finalitat és la mateixa, el conjunt del problema polític en els dos països és diferent i pot justificar tàctiques diverses.

Els nostres amics, que vixuen en terra francesa molt prop de la llur, han tingut ocasió de comprovar que el sentiment nacionalista de la seva pàtria, que ja era preponderant, s'ha intensificat molt en els darrers temps. Especialment la gent jove s'enrola en massa al moviment nacionalista, en tal forma que els vells partits polítics espanyols que allí actuen no els resta més que els quadres dirigents, les velles promocions, i es queden sense sava nova. Afegeixen que, bé que en menor escala, però també visiblement, passa una cosa semblant a Navarra — en nom de la qual també parlen —, i creuen que el tradicional carlisme d'aquell país sofreix la mateixa crisi de transformació. Afirment, igualment, que fins les organitzacions obreres, amb una sola excepció, sense abandonar, naturalment, llurs peculiars reivindicacions, senten viu el fet diferencial i fan causa comuna amb els nacionalistes. Breu: el Bloc Nacionalista Basc no és un rètol, ans una realitat.

De tot això en resulta un fet important: que el Govern Basc, per ésser acatat gairebé per tothom, gaudeix d'una autoritat immensa, i tot el país dona una envejable sensació d'unitat. No cal dir que els nostres amics, que de fa molt temps estan ben relacionats en certs alts medis internacionals, saben aprofitar-ho, i creuen que els servirà de molt quan els únics que demà decidiran sobre la sort dels pobles — els victoriosos de guerra — diguin la seva definitiva paraula.

Hem de confessar que, sentint-los parlar, els envejàvem, puix que nosaltres, Catalans, lluny de donar un indispensable exemple de concòrdia i d'unitat oferim el contrari: el de discòrdia i de dispersió. Entre nosaltres, açí a França, tot l'aire es ple de sorolls i de crits desagradables, de paraules que cremen, de mutues excomunions. Talment sembla com si ens tiressim terra als ulls. Podria ésser que ho paguéssim car.

Quina sort teniu, amics bascos! Vosaltres aneu tots a la una i nosaltres cadascú pel seu cantó. Vosaltres no teniu, com passa a Catalunya, una forta dreta que s'emporta molta gent, que no ens seguiria en determinades posicions, llast feixuc que vosaltres no heu

d'arrossegar. El vostre poble és naturalment suau enormement sociable, degut, probablement, al vincle religiós que tendeix a relligar disciplinadament els homes; nosaltres, en canvi, som cantelluts i esquerps, amb un esperit més que crític, crític, que, portat a l'exageració, disgrega tot esforç. En la vostra història no hi ha exemples de dramàtics i irreductibles antagonismes de classe, grans i violentes pugnes socials, que, pel posít de passió i d'odi que en uns i altres deixen, fan tan difícil un clima de tolerància i un esperit de col·laboració de tots en moments de tanta responsabilitat com l'actual, i de tots aquells mals, Catalunya, és un planter.

Davant de tot això, aneu, sigueu exigents en quant a posicions a adoptar. Es aqueixa distinta realitat la que obliga a seguir tàctiques diferents. Com que vosaltres teniu, pràcticament, tot el poble al vostre costat, i cap sector, polític o social, no es mostra incompatible amb cap altre, podeu ésser inicialment exigents en les vostres demandes, perquè en el demanar no hi dany, a reserva, però, d'acceptar, pràctics som sou, allò que us sigui reconegut com de dret, en canvi nosaltres, que volem pel nostre poble allò mateix que vosaltres desitgeu pel vostre, com que hem de caminar amb bastion a les rodes, acceptem el sistema jurídic creat per la Constitució de la República, sense renunciar a més amples llibertats que puguin ésser assolides més tard, amb motiu de l'anunciada organització internacional d'Europa.

El vostre camí, bascos, és de roses, puix que si algun dia us pregunten què voleu, donada la vostra unitat de pensament i d'acció, hi haurà qui respondrà autoritzadament en nom de tots. El camí de Catalunya és ple de pedres i d'espines perquè, encara baix del pou, amb aigua al coll, ja ens barallem, i de quina manera!, i si algú ens fes la mateixa pregunta ja ens dividirem per qui l'hauria de contestar, i sobre allò que hauria de dir. El més probable, precisament per l'espectacle que donem, és que la pregunta ja no ens arribaria.

El temps passa, els fets caminen ràpidament cap a la decissió final, i qualsevol dia podem tenir damunt nostre la responsabilitat de decidir sobre coses vitals de la nostra pàtria, sobre la realització possible dels més bells somnis de la nostra vida. No s'oblidi que l'ocasió és fugissera i que acostuma no repetir-se en algunes generacions. Si aqueixa oportunitat es presenta, com podem aprofitar-la i servir Catalunya en un ambient de discòrdia? En bona part, doncs, la sort del nostre poble està en les nostres mans. Que tots aquells que estimin Catalunya per damunt de tot, es situin degudament.

Comprent-ho així, l'Esquerra, que no és anti res ni se sent incompatible amb ningú, fa, actualment, un suprem esforç per a arribar a una unitat catalana, unitat de pensament i d'acció que, tal com ho vol la doctrina nacionalista autèntica, no depengui de ningú més que dels catalans, punt de vista irrenunciable que no fa compatible el dret d'autodeterminació amb l'esperit provincial que subordina la nostra vida de poble al que pensin o facin a Madrid. Que ningú no vegi en aqueixa posició de l'Esquerra el més petit afany d'hegemonia: simplement, un alt sentit de responsabilitat que deriva de la seva

INTENCIONS

UNITAT EN EL BON GUST

per Emili VIGO

DIUEN que el paper tot ho suportava. Mai, com en aquestes darreres setmanes, ens n'havíem pogut convèncer tant. A la lectura de bon nombre de fulls periodístics redactats per refugiats, hem de confessar-vos que, tot plegat, ens fa una mica de pena i qui sab la vergonya.

No parlem dels terribles atemptats de què, sovent, són objecte l'ortografia i la sintaxi. Per a certs senyors això, són subtilitats, coses que no compten, reaccionarisme pur.

No parlem de la indigència absoluta del què s'afirma, ni del tò pompos, solemni i hiperbòlic amb què s'escriu. A cada cantonada, — en aquest cas en cada columna — podeu trobar gent transcendental que per dir que són tres quarts de dotze, sembla estar a punt d'inventar el moviment continu.

No parlem, en fi, de l'allau d'insults, d'excomunicacions, d'atacs personals que s'insereixen per a fer que tots siquem germans i, moguts pels sentiments més sublims, caiguem els uns en braços dels altres, barrejem les nostres llàgrimes, ens partim el mateix pa, marxem tots units vers la millor de les fites...

No parlant de res de tot això, encara hi ha quelcom a dir? Si, senyors! Hi ha a dir que potser seria hora de posar frè a l'olla ambient i a donar tots plegats una sensació de dignitat i de bon gust.

Hi ha a dir que caldria que, per damunt de la fraseologia més o menys grandiloqüent, qui escriu sapigués concretament què vol dir i com cal dir-ho. Fixeu-vos en les tones de paper que es gasten i compareu-ho, si us plau, amb la desoladora buidor del què s'escriu. Tots volen ésser molt revolucionaris i el « sidralisme » — xacra dels temps passats — impera com abans.

Hi ha a dir això i moltes altres coses. Però n'hi ha a dir, sobretot, una: que cal elevar el tó de la premsa refugiada i que, per començar la unitat podria fer-se en un aspecte: en el del bon gust. Llavors podríem veure si les demés són possibles.

força preponderant a Catalunya i que l'autorització a prendre iniciatives d'aqueix caracter. Trucarem, en amics i en patriotes, a totes les portes: ja veurem quines s'obren i ens acullen comprensivament. La història ens jutjarà a tots.

Tot és camí, tot es dreuera si ens dem la ma, deia un alt poeta nostre. Donem-nos-les, que la pàtria ho necessita i els nostres fills demà ens maleïrien si no ho féssim en aquests moments.

Aqueixa és la lliço que hem tret de la visita dels bascos a Montpeller.

Imp. de la Presse. — Montpeller
Le gérant: RONSO.



la humanitat

Portantveu d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

Fundador : Lluís COMPANYS

PREU 2 Frs.

8 DESEMBRE 1944.

Nº 7. — 2ª EPOCA.

ULTIMA HORA

El viatge del President

AHIR, a la tarda, arribà a Montpeller, procedent de París, el President de Catalunya, senyor Josep Irla.

El viatge que el President acaba de fer a la capital francesa ofereix un alt interès polític. El senyor Irla, s'ha entrevistat amb representants catalans, i ha rebut, alhora, diverses altes personalitats de la política espanyola i francesa.

Arreu el President Irla ha estat magníficament acollit i la seva visita ha provocat expectació en els mitjans periodístics internacionals. Tan és així que, entre altres, representants de l'Agència anglesa Reuter i de l'americana United Press han interrogat extensament al President Irla. Les seves declaracions han estat publicades en tota la premsa anglesa i americana. El President hi afirma el fracàs absolut del règim franquista i la posició de Catalunya, que sempre ha estat a l'avantguarda dels pobles que lluiten per la democràcia i la llibertat. Parlant concretament del problema espanyol, el President afirma que no hi ha altra solució que el restabliment de la República i que la nostra guerra fou una prefiguració del conflicte actual.

Acompanyat d'un gran nombre de compatriotes, el senyor Irla, en nom del poble de Catalunya, deposità unes flors en el mausoleu en honor del Soldat desconegut. L'acte, d'una gran simplicitat, fou emocionant.

A l'arribar a Montpeller, hem demanat al President les seves impressions :

— Una de les coses més encoratjadores és l'alt sentit de patriotisme que he trobat en tots els catalans. Avui més que mai i de cara al futur s'imposa la unió de tots.

Reunió del ple del Directori

AHIR, dia 7, es celebrà a Montpeller una reunió del Ple del Directori convocada pel Secretari General Sr. Josep Tarradellas. Hi assistiren els Srs. Joan Sauret, del Directori; Miquel Guinart, Jaume Castelló, Josep Dalmàs i Leopold Morant, del Ple del mateix; els consellers assessors Srs. A. Rovira i Virgili, Humbert Torres, Martí Barrera, R. Nogués i Biset, Hilari Salvadó i Joan Rodríguez. També hi assistiren els Presidents Departamentals Srs. Joan Creus (Lot), J. Benet Pinyana (Hérault) Francese de, P. Jené (P. O.) Casimir Baidas (Bouches-du-Rhône), Francese Marcet (Tarn i Garona), Ramon Mateu (Baixos Pirineus) Joaquim Nogués (Alts Pirineus), Joan Prats (Aude) i Rafael Portas (Girona). Excusaren la seva presència, per causes insuperables, els Srs. Joan Alvarez de Lara (Alta Garona) i Ramon Gallart (Tarn).

En la reunió, que fou interessantíssima, el Secretari General informà de l'estat de les gestions fetes per a complimentar els acords de la reunió anterior i, preferentment, sobre

EDITORIAL

SOBRE UN DISCURS

EL senyor Albornoz ha fet recentment un discurs a Bogotà, del fons del qual parlarem probablement un altre dia.

El discurs del senyor Albornoz té un pinyol, com tot bon discurs. En el nostre cas el constitueix els comentaris que fa sobre el dret d'autodeterminació que gosen reclamar els bascos, i potser també els catalans, dret inacceptable, segons ell, per atemptar contra la sacrosanta estructura de la personalitat de Espanya.

De sentir-lo, com hauria disfrutat Royo y Villañova, o aquells botiguers del carrer del Cosso de Saragossa que, en temps de l'Estatut, posaven en els aparadors de llurs comerços, plens de pols i de mosques, uns rètols que deien : « aquí no se venden géneros catalanes ». Ja està vist, el temps passa, però els homes i les coses — almenys certs homes i certes coses — no. En aqueixos dotze anys s'haurà destruït mig món, caigut imperis, esclatat cent revolucions, mort violentament milions d'homes, però ara, com dotze anys enrera, si D. Lluís Bello visqués es sentiria novament esbronzat si entrava en un cafè de la Porta del Sol, pel fet de presidir la Comissió Parlamentària de l'Estatut de Catalunya. Esperit de Castella, ets immortal !

Deixem el senyor Albornoz en l'arrobament amb què devia pronunciar les paraules transcrites, i detenim-nos un moment a considerar uns precedents que, per a oposar-los a la tesi basca, retrem en el seu discurs de Bogotà. Diu textualment que « el dret de secesió no l'admetia el gran mestre del federalisme espanyol Sr. Pi i Margall, i que tampoc l'admetèren els Estats Units que, per a contrariar-lo i triomfar damunt seu, anaren a la guerra inoblidable que tothom sap ».

I diem nosaltres : lògicament no hi pot haver pacte, és a dir, federació, en tant que no hi hagi Estats amb prou llibertat per a pactar d'igual a igual. Per consegüent, el moviment ha de començar per la constitució dels antics Estats — Euzkadi, Catalunya — i així es féu als Estats Units, a Suïssa i a tot arreu on hi hagi federació. Però si un Estat pot demanar i obtenir l'entrada en una Federació, no pot sortir-se'n si els altres Estats no s'hi avenen. Per això Lincoln, en oposar-se per les armes a la separació dels Estats del Sud de la Confederació Americana, estava en terreny ferm, puix que havent-se format la Confederació per mutual consentiment, no era més que per mutual consentiment que es podia desintegrar. Aqueixa és la pura teoria federal. Ara bé, el Sr. Albornoz, la erudició històrica del qual és notòria, ja ens dirà d'on ha tret que Catalunya renunciés a la seva personalitat per consentiment.

Però una cosa és el cas d'uns Estats independents i sobirans que acorden federar-se, i una altra de molt diferent és anar a la dissolució d'un Estat unitari com Espanya, per a reconstituir-se, després, en federació. És evident que una més o menys comoda i llarga convivència pot crear laços que hi ha perill en trencar violentament. La transició en aquest cas, és delicada i difícil i per això, en el cas d'Espanya, Pi preconitzava, per als primers moments del canvi, per un temps més o menys llarg, la creació d'un poder transitori que mantingues l'ordre i certa indispensable connexió, fins arribar a la constitució regular dels poders i dels òrgans federals. Però per breu que sigui, la ruptura existeix, fins en la fórmula de Pi, sense la qual la federació no pot fer-se en un pla de dignitat. « Si el procediment de baix a dalt — diu Pi — és el més adequat a la idea de federació, el de dalt a baix és el menys apropiat en un Estat ja format com el nostre, i la seva aplicació menys perillosa ».

Ens sembla, doncs, que el senyor Albornoz ha estat poc oportú en acudir a aqueixos precedents per a oposar-los a la tesi basca, que també és la nostra. El senyor Prieto, en signar en nom dels socialistes espanyols, l'acord pel qual s'ha constituït la Junta Espanyola d'Alliberament, no hipoteca pas l'actitud futura del seu partit en matèria social, i es limita a acceptar, com a terreny provisional d'entesa, la legalitat creada per la Constitució del 1931. Si això és possible, com negar un dret igual per a aspiracions d'un altre caràcter ? Seria una injustícia, una diferència de tracte que nosaltres no podríem acceptar.

I aqueix criteri hauria d'ésser també el de la Junta Espanyola d'Alliberament si, com diu el manifest explicatiu de la seva constitució, s'ha adherit a la Carta de l'Atlàntic, la qual reconeix als pobles el dret de disposar d'ells mateixos, aqueix dret d'autodeterminació que tant malament sona a l'oida de Fil-lustre ex-ministre espanyol, però que hauria d'admetre com una cosa que no té remei, entre altres raons perquè aproximadament deu fer el mateix temps que es parla català a Tarragona i castellà a la « plaza de Zocodover » de la imperial Toledo.

les entrevistes celebrades amb els partits catalans per tal de constituir el moviment d'Unitat Nacional de Catalunya. S'analitzaren detingudament tots els problemes que planteja l'actualitat política, en la qual el nostre

partit hi juga un paper que l'ha fet mereixedor del respecte i de la simpatia de tothom, per la seva actitud clara, comprensiva, d'una completa responsabilitat.

(segueix a la pag 2)

4573 5775

D'ACI I D'ALLÀ

(ve de la pag. 1)

Ens plau fer remarcar que, es tractaren de les relacions, sovintejades i periòdiques, amb els militants que representen el Partit a Catalunya, es produïren uns moments de profunda emoció, sobretot en conèixer-se detalladament llurs activitats en totes les comarques, les quals activitats son absolutament coincidents amb la línia general fixada pel Ple del Directori. En la darrera informació rebuda s'hi confirma el gran ascendent que te el Partit a Catalunya E.R.C. constitueix la base més sòlida de l'esperança de la immensa majoria del nostre poble. S'hi precisa la situació dels partits i l'ambient de cordialitat catalanista en què es mouen.

Els Presidents donaren compte de l'estat actual de la tasca de reagrupament de militants i les relacions polítiques en els seus Departaments respectius. Es constatà l'entusiasme i la disciplina, veritablement exemplars, de tots els militants. S'estudiaren detingudament, i amb una perfecta visió de la realitat, diverses mesures conduents a relacionar més estretament els Departaments amb el Ple del Directori.

Una comissió dels reunits feu una visita de respecte i d'adhesió al President de la Generalitat, Sr. Josep Irla.

Un dels nostres redactors tingué ocasió de saludar diferents representants Departamentals a la sortida de la reunió, la qual acabà a mitja nit, i tots ells manifestaren el goig que els ha produït comprovar l'eficiència i la responsabilitat amb que actua el nostre Partit. Declararen que aquesta impressió la faran sabedora dels militants, els quals tan estimen Catalunya i el seu gran partit majoritari.

AJUDEU-NOS!

Heu's aci la nostra sisena llista de donatius :

Suma anterior: 7.640 fr.; Perignoux, Josep Serra: 100 fr.; Montpellier: E. G.: 5 fr.; Blois, Josep Gomis: 50 fr.; Saint-Uze, Jaume Carbonell: 50 fr.; Ferrolles-Attili, Joan Antonell: 100 fr.; Ariège, Un lleidatà: 200 fr.; Saint-Chamas, Antoni Turro: 20 fr.; Perpinyà, S. Sulla: 25 fr.; Cessenon, Andeu Sibés: 25 fr.; Saint-Hilaire, Joaquim Prats: 100 fr.; St-Jean-de-Minervo, Joan Quintana: 50 fr.; Josep Capella: 50 fr.; Pierrefeu-du-Var, Pere Iglèsias: 20 fr.; Le Collet-de-Deze, Francesc Fraile: 50 fr.; Joaquim Faló: 50 fr.; Sebastià Frailó: 50 fr.; Izeaux, Joan Vilà: 100 fr.; Bourg-Lastic, Jaume Castello: 50 fr.; Fouzilhon, Antoni Sabaté: 25 fr.; Villavary, Pere Tort: 50 fr.; Tauze, Tomàs Domingo: 55 fr.; Montpellier, una francesa: 15 fr.; Sangerons, Samuel Casamiquela: 35 fr.; Saint-Clar, R. Alegret: 200 fr.; Saillhan, Esperança Lasa: 20 fr.; Mansac, Josep Soler: 40 fr.; Félines-Termoses, Isidre Quintilla: 100 fr.; Lisle-sur-Tarn, Antoni Vilà: 35 fr.; Blois, Andreu Coll: 50 fr.; Lantouheyre, Antoni Falco: 50 fr.; Osseja, G. Santmartí: 40 fr.; Mende, Josep Sullà: 200 fr.; Beaulieu, Alfons Rabassa: 12 fr. 50; Teillet, Ramon Olivé: 50 fr.; St-Jucry, Pauleta Gilabert: 50 fr.; Laraur, Francesc Seguí: 40 fr.; St-Jucry, Trinitat Tarrago: 15 fr.; Teillet, Francesc Ponsoda: 50 fr.; Tarn-et-Garonne, Francesc Marcet: 50 fr.; Antoni Mayoral: 30 fr.; Fermi Grimau: 30 fr.; Pau Planelles: 50 fr.; Andreu Torner: 50 fr.; Pere Massacs: 20 fr.; Just Baella: 25 fr.; An-

"El Caudillo ha dicho"

LEGIM a « La Vanguardia » el text íntegre de la conversa que Franco sostingué amb el director de la « United Press ». Els nostres lectors ja coneixen alguns extrems de la mateixa. Creiem convenient, però, ampliar aquella referència.

« Nada de cuanto en lo físico ni en lo espiritual ha hecho el movimiento tiene sello extranjero ».

En efecte, els sindicats son italianitzats; hi ha afullaments, camps de concentració i empresonaments a l'Alemanya; la premsa espanyola és a l'estil Goebels; les Corts son mussolinianes; la salutació és hitleriana; el partit és únic com a Itàlia i Alemanya.

« Invito a los americanos — va declarar Franco — a que vengan a ver por sí mismos; que abran los ojos y contemplen el espectáculo de nuestro país ».

Tota la premsa americana hi respongué convenientment dient-li que a Espanya no es pot criticar el Govern i que hi ha repressió política. Es més, al dia següent de les declaracions, la premsa espanyola veia publicar una sanció contra l'Editorial Molino, per no complimentar les disposicions sobre la censura de llibres.

El cinisme i el descordament de Franco, però, està compendiat en les següents frases finals de la seva intervenció: La guerra actual — digué — prové dels tractats de pau del 1918, els quals s'elaboraren « en un ambiente de pasión, por los mismos hombres que habían hecho la guerra i que estaban todavía imbuidos de los sentimientos de violencia y arrebatados por la emoción que ella requiere ».

El predicador, en aquest cas, no veu la viga que té a l'ull. Franco feu la guerra civil i, amb tot, ha organitzat el país a base de tribunals especials i de repressió política. « The Times » acaba de publicar un interessant article que és tota una requisitòria contra la violència i passió de Franco. « No s'ha sabut atreure els vells enemics i ha perdut molts adictes. Va prometre pa, carbó i llar. Va assegurar que un cop establert l'ordre, el poble podria elegir el seu Govern. I en canvi, el mercat negre està agavellat pels falangistes i els obrers es moren de gana; ha empresonat centenars de milers de persones. Ha comès el greu error d'afusellar Lluís Companys (18 mesos després de la guerra!) i va condemnar al pacifista Besteiro. Es condemna a 12 anys i un dia els francmaçons. El simple fet d'ésser anglòfil o liberal era suficient per a un empresonament ». Resum del « The Times »: El Caudillo ha situat el país en aquest terrible dilema: Franco o guerra civil.

toni Masculet: 50 fr., Josep Duran i Guardia: 20 fr., J. Caubet: 40 fr., Emili Corra: 40 fr., Eduard Millan: 200 fr., Ramon Verdaguer: 25 fr. Total: 10.592 fr. 50.

La manca d'espai ens priva encara de fer constar els donatius darrerament rebuts.

DIPLOMACIA

El primer que feren els japonesos en ocupar les Filipines fou suprimir l'idioma castellà de tot arreu. Franco, però, era axista i en bon polític realista no va donar importància a l'« afrenta a lo más querido ».

Els grocs desposseïren el President Quezon i nomenaren un Quisling. Quan el cable anunciant-ho arribà al Ministeri d'Estat d'en Franco el sargent de guardia decidí subratllar la gran notícia amb una felicitació entusiasta al nou President filipi.

A Nordamèrica s'ho prengueren a la valenta i es feu saber a Franco que el geste era considerat inamical. Desolació en el Govern franquista. No sabien com sortir-se'n. Els Jordanes havien confós la diplomàcia amb una ordre casernaria. Que fer Déu meu! Aquests americans ens posaran a pa i aigua! Esta clar, per un altre cantó, hi havia la sobirania, l'honor, la independència i sobretot el « puntillo ».

Un altre sargent s'encarregà de rectificar la planxa. Es va fer saber a Washington que s'havia d'interpretar el telegrama no com a felicitació al Quisling filipi ans al poble...

Nordamèrica acceptà, però s'anotaren segurament la facècia no belligerant dels que diu que governen a Espanya.

« QUADERNS »

Hem rebut el primer número de « Quaderns », revista mensual publicada pel Grup d'Estudis Polítics, que reuneix un important nucli de catalans que, sense distinció de partit, es preocupen dels problemes polítics i socials que afecten la nostra terra.

Hi llegim una sèrie de treballs altament suggestius, d'Humbert Torres, A. Rovira i Virgili, J. de Camps i Arboix, Claudi Ametlla, Victor Hurtado i Ferran Cuito. Tot plegat constitueix un fascicle de 72 planes que es llegeixen amb real interès.

Saludem els amics que redacten « Quaderns » amb l'afecte que mereix llur esforç editorial. Tots aquells que desitgin rebre'ls regularment poden adreçar-se al « Grup d'Estudis Polítics », 1, rue Pierre-Dupont, Perpinyà.

PAU CASALS...

Ve de la pag. 4

timo, és ara, per a mi, molt llunyana. No em moc. No hi vaig perquè tot i estimant-la, Amèrica no és a casa.

1939. Juny. Un bell matí, arriba a la vila de Prades, tan estimada pel Mestre, un frare, emissari de Franco, Casals el reb seriosament. El frare — frare a l'espanyola, inquisitorial — dona tota mena d'explicacions, garanteix el retorn i la seguretat del Mestre a la Catalunya envaïda.

— El Generalíssim, — diu l'emissari — la veritat, no arriba a explicar-se ni a comprendre com és, perquè vos voleu romandre ací i què és el què feu en l'exili.

Mestre Pau Casals, respongué, inexorable: — Faig el que no fa ell ni cap de vosaltres...

Faig de cristià! !

L'emissari, confós, abandonà el Rosselló on tot canta en català. I va entornar-se'n, cap baix i avergonyit, a tornar la resposta al seu amo.

Rafael MORAGAS.

VIDA DEL PARTIT

PRESAGIS

per I. GRANADA

Qui és que durant els sis anys d'exili no ha sentit burxar les seves orelles per veus dissonants que predicaven la caducitat d'Esquerra Republicana de Catalunya?

El desmentiment més flagrant havia de donar-se a aquestes veus divorciades de la realitat. Fou en el moment de la lliberació de França. Els cors sonàren a alleluia. Els pits s'obriren als aires enyorats de la llibertat. I els catalans, i els francesos, sentirem l'ànima gonflar-se de joia. Ja era possible parlar de la Llibertat, de Catalunya i dels catalans. Ja podiem desplegar les senyeres d'or i de sang ja podiem aplegar-nos a la llum del dia sota el nom miraculós que agermanà sempre els nostres pensaments, en la dispersió, en la presó o en l'exili, ja podiem estampar en lletres de motllo, en fulles, en diaris, i pronunciar en veu alta el nom: Esquerra Republicana de Catalunya.

A l'aparició d'aquests mots, densos de contingut, ens hem retrobat tots en una onada d'entusiasme; ens hem agrupat amb més coratge que mai, amb la confiança cega, absoluta, que dona la comunió en idèntics ideals.

Aquest fenomen s'ha produït a França; aquest fenomen es produirà a Catalunya. Els cors catalans a l'exili, son idèntics als cors catalans que restaren a la nostra terra. Tots vibren a l'unisson, son fills d'una mateixa mare i sense dire-s'ho caminen pels mateixos viarany.

Tinguem-ho per segur. Els catalans de la Catalunya peninsular pensen de la mateixa manera que han pensat els catalans de França, car com ells han sofert la persecució i l'opressió. Els esquerrans de Catalunya el dia que les portes de la Llibertat s'esbatanin, vibraran com han vibrat els de França i tots junts, tornaran a guiar la nau de Catalunya.

La vida és lluita. La lluita la guanyen els forts. Esquerra Republicana de Catalunya és forta, aquí i arreu, i més que enlloc, allà on ha d'esser-ho: A Catalunya.

No en va el nostre Partit ha fornit els dos dirigents contemporanis més destacats del nostre poble. Dos noms han esdevingut dos símbols: Macià i Companys. El record d'ambdós la seva ombra protectora s'extén damunt del sol català.

I aquesta ombra, traçant un guiatge, abraça també i exalta aquest conjunt que ells fundaren i que tan estimaren: l'Esquerra Republicana de Catalunya.

CANTAL

Es prega a tots els militants d'E. R. C. del departament del Cantal, que procurin posar-se en contacte amb el Sr. Antoni Figuerola, chez Clement, carrer Patay, Aurillac, per tal de canviar impressions i fer els treballs preparatoris per organitzar el Partit en el departament del Cantal.

CORREZE

Del reagrupament de militants d'aquest Departament n'està encarregat en Rufi Cerezo, rue Boileau, Brive.

ADVERTIMENTS

El Secretariat prega als nostre organismes i militants que segueixin atentament els advertiments que publiquem en cada número puix que així s'evitaran moltes cartes i confusions.

1r. — La correspondència per aquest Secretariat, així com les notes i els comunicats per a « Vida del Partit », s'han d'adreçar a E. R. C., 25, rue Ecole-de-Droit, Montpellier, (Hlt). La resta de la correspondència amb destinació al nostre portaveu a: Josep Sans, 10, rue de Verdun, Montpellier (Hlt). Els donatius i subscripcions a: Martí Barreira, 9, rue Thérèse, Montpellier (Hlt).

2n. — Es convenient que els Comitès i militants observin estrictament el quart punt dels acords del primer Ple del Directori i segons el qual les relacions amb les altres organitzacions no han de significar cap compromís polític. En casos de dubtes és millor consultar el Secretariat.

3r. — El Secretariat contesta immediatament totes les cartes que rep dels Comitès, Delegacions i militants. Es recomanable per a evitar retards i pèrdua de correspondència que els comunicats donguin l'adreça ben clara, amb un nom i cognòm determinats. S'adverteix al Comitè del Charente que no posem la seva adreça.

4rt. Urgeix que els Comitès Departamentals, així com els locals i Delegacions que no

depenen de cap departamental, cumplimentin l'obligació de trametre la llista de militants i centre i federació on pertanyien a Catalunya.

5è. — Els Comitès Departamentals han de trametre la cotització de 5 francs mensuals per militant. Els que no estan adherits a cap Departamental han d'enviar la cuota íntegra de 25 francs, descomptades les despeses locals.

6è. — Advertim als que solliciten el Butlletí d'Informació en francès que és necessari ens donguin el nom i adreça dels periòdics, autoritats i personalitats franceses per a enviar-lo directament. Essent el tiratge molt reduït únicament ens comprometem a acceptar les propostes que jutgem imprescindibles. Ens interessa conèixer els comentaris i reaccions que produeix l'esmentat Butlletí.

7è. — Cada Comitè Departamental ha d'estar constituït per dos elements de cada Federació. Es pot, però, limitar el nombre a un de sol si les circumstàncies els ho imposen.

Montpeller, 6 desembre del 1944

Plé del Directori
SECRETARIAT

LOIRET

Els militants del Departament s'han d'adreçar a en Rafael Bordas, 82, rue Bourgogne, Orleans, per a tota mena d'assumptes relacionats amb llur reagrupament.

Les Assemblees Departamentals

INDRE

El dia 25 de novembre tingué lloc a Chateauroux la constitució del Comitè Departamental. S'acordaren diverses proposicions entre les quals citem: un record fervoros a la memòria de Lluís Companys; salutació al President Irla; afirmació dels nostres drets autonòmics; propugnació per un Bloc Català; necessitat d'estudiar els problemes de la terra i intensificació de la reorganització i propaganda del Partit.

El Comitè quedà constituït de la següent manera: President: Ferran Hernández; Vice-president: Antoni Justo; Secretari: Ramon Vall; Tresorer: Joan Rovira; Vocal: Francesc Triumeda. L'Assemblea acabà enmig d'un gran entusiasme.

Cal adreçar tota la correspondència a F. Hernández, 1, rue Gde. St-Christophe, Chateauroux (Indre).

LOT

El dia 12 de novembre s'efectuà, a Cajarc, l'Assemblea de Constitució Departamental de l'Esquerra al Lot. S'aprovaren diferents proposicions i entre elles: adhesió al President Irla i al Directori; sollicitar un treball de conjunt nacionalista per a fer valer els drets de Catalunya; que es creï immediatament el Bloc Català; que es col·labori amb bascos i demés personalitats col·lectives per a la implantació d'una República Federal; que s'estudii a fons els problemes socials i que es creï un Carnet general del Partit a França.

Es feu un minut de silenci en recordança dels caiguts per la causa internacional contra el feixisme i especialment del nostre màrtir, Lluís Companys.

L'acte revestí una gran importància i es

desenrotllà en un ambient de franca cordialitat esquerrana. El Comitè nomenat fou: President: Artemi Casanoves, de Girona; Secretari: Joan Creus, de Barcelona-Ciutat; Tresorer: Josep Carbonell, de Tarragona; Propaganda: Lluís Martín, de Barcelona-Circumscripció i Vocal: Jaume Amperi, de Lleida.

Compreu la insigna del Partit

Preu 25 francs. Per Comandes a aquesta Redacció.

Ha mort

Teresa PERREZ-FARRAS

La setmana passada morí a Tolosa la senyoreta Teresa Perez-Farras. Una curta malaltia acabà amb la seva vida, minada pels sofriments i privacions de l'exili. Una gran gentada acudí al seu enterrament.

El cas de les germanes Perez-Farras constitueix una nova prova del cruel règim que ara hi ha a Espanya. No s'havien posat mai en política, vivien assolades a Lleida, amb escassa relació amb el seu germà Enric. Quan s'esfondrà la República, per precaució, passaren la frontera. Després, varies vegades havien intentat tornar a casa seva, però les seves amistats d'allà els deien que no ho fessin car ho pagarien amb presó perpètua, o potser la mort. No havien comès altre delicte que dir-se Perez-Farras.

Preuem una part ben viva en la pena que afligeix els seus germans Enric i Rosa.

UNIO CATALANA

per J. M. LLADO FIGUERES

UN dels acords adoptats pel Ple del Directori d'E. R. C. en la seva reunió de Montpeller, fou el de propugnar i treballar per la formació d'una veritable unitat nacional catalana.

No és necessari remarcar la importància d'aquesta decisió, la qual demostra, a més d'un clar sentit de la realitat, una justa comprensió del paper que correspon als catalans nacionals en aquesta nova i decisiva etapa de la història de Catalunya, ben pròxima a encetar-se.

Unir els catalans per a l'empresa de reconquerir les llibertats perdudes, i de bastir de nou la nostra Autonomia, que ambicionem més àmplia encara! Si els catalans tenim consciència de la nostra responsabilitat, aquesta unanimitat en el pensament i en l'acció no serà pas d'obtenció difícil. Els catalans representem un conjunt de valors — materials morals, espirituals — aplegats en una síntesi harmònica. En totes les activitats catalanes, com en tots els cors catalans, hi bateja el mateix esperit. Aquests elements — culturals, econòmics, socials, intel·lectuals, polítics, — podran ésser un dia més pobres i uns altres més rics, però serviran sempre un segell propi i inconfundible.

El nostre país és essencialment unificat. Les nostres diversitats són harmòniques com les de la natura i són la raó de la nostra vida i de la nostra força. Hi ha una fusió del cos i de l'ànima, de la terra i del poble, dels homes i del paisatge. El que ens uneix és més important que el que ens separa. Tots estem sotmesos als mateixos flagells, tots esguardem amb la mateixa temença els mateixos perills i tots som víctimes dels mateixos càstigs, i això fa que cap català — cap bon català — de dreta, d'esquerra o del mig, pugui restar insensible davant les misèries i les ferides de la Pàtria, com no hi resta davant de les seves victòries i les seves grandeses.

Si les proves sofertes són dures, cal aspirar a un deslliurament primer i a un redreçament després; si les proves són favorables, cal ambicionar un pervindre encara més ple-tòric. Tots junts, donant-nos les mans, agermanats, a l'escalfor de la mateixa flama i al ritme d'un mateix batec. Pobres i rics, vells i joves, homes i dones, lligats, interdependents, solidaris. Renan, en definir la Nació, li donava com a base el consentiment mutu, « el record de les grans coses fetes junts en el passat i el desig de fer-ne més, junts, en el futur ».

Hem sabut comprendre, uns i altres, aquesta necessitat biològica, aquesta exigència del nostre destí? No. Per bé que les nostres diferències fossin a flor d'ànima, hem viscut dividits, ens hem entredevorat, ens hem batut per qüestions més o menys subalternes, àdhuc en aquelles hores en què era més necessària la unió dels catalans.

S'imposava aleshores i s'imposa avui una política nacional centrada en els valors morals, intel·lectuals, econòmics de casa nostra, un equilibri de forces polítiques que en el seu conjunt són la representació autèntica, total, de l'ànima i de la vida de Catalunya. Aquesta política és tanmateix possible, perquè fora d'unes quantes — molt poques — desercions, les masses catalanes s'han mostrat en aquests darrers anys de prova, fidels a la Pàtria. La maduritat del poble català, les seves virtuts racials de ponderació i

Pau CASALS, home exemple

per Rafael MORAGAS

Pau Casals, l'artista i el català exemplar que des de l'ocupació alemanya s'havia negat a donar cap concert, saludarà la lliberació de França amb tres recitals: el dia 10 a Montauban, el dia 13 a Montpeller i el dia 18 a Perpinyà. El Mestre, amb el desinterès que el caracteritza, posarà una vegada més el seu art al servei de les causes justes i generoses. A Montauban i a Perpinyà, la recaptació es destina a l'obra dels presoners de guerra i deportats; a Montpeller, Pau Casals dedica el concert a la Universitat i als seus estudiants en agraïment a l'acollida de què foren objecte els intel·lectuals catalans que es refugiaren en la capital del Llenguadoc.

Saludem en la figura de Pau Casals, un dels exponents més autèntics de l'ànima i del sentiment català i ens fem ben nostres les afirmacions que Rafael Moragas, vell amic del Mestre, fa en l'article, emocional i entusiàstic, que inserim a continuació.

**

PAU CASALS, l'artista excel·lent que Catalunya ha donat al món i que tot el món enveja a Catalunya, representa la veritat de la Catalunya espiritual, que ell no ha pas construït sinó que ha descobert dins d'ell mateix. Essent així, Casals és un músic històricament necessari. No és l'artista que cau al bell mig d'una època, sinó que la fa, aquesta època.

Escoltant Pau Casals, hom té la sensació que els finestrals del món de la música s'obren de bat a bat.

Observeu el seu nostre — el ulls fets en l'àlbum de la música — basarda fa contemplar-lo; l'esguard agut i clar, car és l'esguard més ple de sabiesa musical que ha existit en la música dels nostres temps. En la muralla de la seva vitalitat musical no hi trobareu ni una esquerdia, ni un desperfecte, ni un defecte. D'aquí que la mentida musical — terrible engany que per dissort existeix i patim — mai reeix a minar la forteresa — arquitectura de la profunditat — que és l'art de Pau Casals.

Una ànima canta a cada pulsació dels seus dits. Després d'escoltar-lo, quina perfecció podem refusar-li?

**

Reencarnació de Beethoven. Pau Casals es presenta davant dels artistes com a artista, davant de la seva pàtria com a patriota, i davant la seva immensa personalitat, la de músic i la d'home com a exemple d'humilitat.

Recordem l'apoi als desvalguts quan l'oratge del nostre exode i mentre les misèries de l'exili s'allargaren. La veu planyívola de la seva terra el cridava i l'acompanyava. I a l'escoltar la veu de la Pàtria, la del Mestre prenien un tó — talment diríeu el sò del seu violoncel quan evoca la carn viva de Beetho-

de mesura, i sobretot el seu amor profund a la llibertat i a Catalunya, l'ha posat per damunt d'aquests deliris ocasionals que es deriven o que provoquen les dissorts.

Hem d'aparèixer units tots els que sentim el mateix ideal nacional. Com més units, més forts i com més forts, més alta podrem alçar la bandera; com més fermesa hi hagi en la nostra actitud més dignes serem de respecte. Si hi ha un ideal que ens uneix — el de la Llibertat — que hi hagi una sola voluntat i un sol esforç per a realitzar-lo.

Niça, novembre del 1944.

ven — de sofrença, d'angúnia, d'obsessió, de malsomni, de martiri...

A tots els camps de concentració, devallava un consol, quan tan pocs n'hi arribaven:

— Una lletra i un mandat de Pau Casals!

L'ajuda no venia d'un personatge buit, com tants n'hi havia, sinó d'un esperit humil, fonamentalment català. Si Macià, l'Avi, fou un gran home d'acció, Pau Casals és un sant en acció. Bondat, ahir, avui, ara, sempre. Aquesta és una de les seves característiques que li feia dir, quan la nostra guerra — la guerra dels catalans contra els generals traidors, contra Itàlia, Alemanya — i, després, en l'exili: « — Només quan sacrificuem la nostra vida — i el sacrifici és de moltes menes — podem exigir el dels altres ».

El mateix que Beethoven, Pau Casals creu a l'humilitat exaltada, però no a la vanitat estèril. Beethoven escrivia en un dels seus quaderns (1818) « Sumitat profunda al teu destí; tu no pots ni deus existir per tu tot sol i si solament per a tots els altres; per a tu no existeix altra felicitat que el teu art ». Aquest és el cas de Pau Casals. Allò que fatalment esdevenia a l'immens compositor de la « Novena Simfonia », al cantor immortal d'aquell sobirà « Himne a la Joia » enmig del qual s'enlaira apoteosicament, delirantment, « tots els homes s'agermanen! », esdevenia també a Pau Casals al llarg de la seva vida heroica. Car la vida de Casals, com la de Beethoven, esdevingué aferrissat combat. I si el simfonista màxim en sortí vencedor, també n'ha sortit vencedor Pau Casals. Totes les seves passions, totes les seves virtuts, tots els seus somnis, són humans i virils.

**

En l'art de Pau Casals s'hi enclou l'esperit clàssic de Joan Sebastià Bach, de Beethoven i de Mozart amb el popular de la nostra terra. Tinguem ben present que el Mestre és l'autor de la « Sardana » composta per a 32 violoncels, que ha triomfat arreu del món. Ara, en la seva voluntària claustració a Prades, fa, de les « Figures de Pesebre », de Joan Alavedra, un magnífic poema coral i instrumental. Ara, el sentirem a Montpeller i Pau Casals us farà sentir — regal suprem! — nostre i seu, ben nostre i ben seu, « El cant dels ocells » la més bella, la més tendra i intensa canço que brollà d'un meravellós cançoner. Escolteu i us trobareu submergits en el fons del sentiment d'una santa mare que vetlla i ens crida a tots i que s'anomena Catalunya.

**

1939 Mars. Arriba a Pau Casals, a Prades, des de Nova-York, un contracte en blanc: el Mestre hi posarà la xifra que li plagui. Se li ofereix la més aventajosa « tournée » americana que mai s'hagi ofert a cap artista des de que el món és món. Adhuc — hem vist la lletra — entusiastes amics americans ofereixen venir a França, a buscar-lo. Pau Casals agrai en el fons de l'ànima aquestes deferències. Però ens digué:

« No vull, ni puc, ni dec anar-hi. Tinc que acomplir, aquí, el meu deure amb els catalans i Catalunya sagna. Prades també és Catalunya i Amèrica, a la qual tant dec i es-

Segueix pag. 2

Imp. de la Presse. — Montpeller
Le gérant: RONSO.